

ÅS KOMMUNE

Kommunestyret

Sak 70/06

REFERATSAKER TIL KOMMUNESTYRET 13.12.06:

MØTEINNKALLING

Kontrollutvalget 14.11.06

Kontrollutvalget 12.12.06

Barn og unges kommunestyre 30.11.06

PROTOKOLL:

Kontrollutvalget 14.11.06

DIVERSE:

Brev av 01.11.06 fra NHF Øst vedr. IPLOS.

Oversikt over godtgjørelser til politikere 2006

Utv.sak nr 70/06

**BUDSJETT 2006 - KONSEKVENSER AV STATSBUJSJETT 2007 OG
TILLEGGSPROPOSISJON**

Saksbehandler: Mikal Johansen

Arkivnr: 153

Saknr.: 06/2731

Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Formannskapet	75/06	29.11.2006
Kommunestyret	70/06	13.12.2006

Formannskapets innstilling 29.11.2006:

Budsjettet reguleres i henhold til tabellen nedenfor.

Område og funksjon	Kontogruppe	Budsjett	Endring	Justert budsjett	
Sentraladministrasjon					
F 170	Premieavvik	Premieavvik	0	1 900 000	1 900 000
Oppvekst og kultur					
F 202	Grunnskole	Refusjon morsmålsundervisning	-2 532 000	1 000 000	-1 532 000
1.8-1.9					
F800	Skatt på inntekt og formue	Skatt på inntekt og formue	-296 000 000	-12 500 000	-308 500 000
F840	Statlig rammetilskudd	Rammetilskudd	-77 700 000	1 900 000	-75 800 000
F880	Interne finansieringstransaksjoner	Avsetning til disp.fond	1 999 000	7 700 000	9 699 000

Formannskapets behandling 29.11.2006:**Votering:** Rådmannens innstilling ble enstemmig tiltrådt.**Rådmannens innstilling:** Tilsvare formannskapets innstilling til kommunestyret.**Avgjørelsesmyndighet:** Kommunestyret**Behandlingsrekkefølge:** Formannskapet
Kommunestyret**Vedlegg som følger saken trykt:** Ingen**Vedlegg som ligger i saksmappen:** Ingen**Utskrift av saken sendes til:**Økonomisjef
Revisor

SAKSUTREDNING:

Etter andre tertial er det kommet informasjon fra Regjeringen som tilsier at årets budsjett bør reguleres. I tillegg foreligger det nye opplysninger om pensjonskostnadene.

I foreløpig versjon av handlingsprogram og økonomiplan er det lagt til grunn at årets frie inntekter (skatt og rammetilskudd) blir 377,7 mill. kroner for Ås kommune. Anslaget baserer seg på beregninger gjort i statsbudsjett 2007, og er 4 mill. kroner høyere enn det som ligger i justert budsjett etter 2. tertial. I en tilleggsproposisjon i november har Regjeringen lagt til grunn at årets frie inntekter blir ytterligere 6,6 mill. kroner høyere, dvs. 10,6 mill. kroner høyere enn i justert budsjett etter 2. tertial.

I statsbudsjett 2007 er det foreslått at øremerket tilskudd til særskilt språkopplæring for minoritetsspråklige elever i grunnskolen delvis innlemmes i rammetilskuddet. Siden det øremerkede tilskuddet følger skoleåret og utbetales etterskuddsvis argumenteres det for at kommunene ikke skal få utbetalt tilskuddet for høsten 2006. Beløpets størrelse er på 1 mill. kroner. Dette betyr at kommunene må selv finansiere aktiviteten i denne perioden. Fra statlig hold blir det vist til at økningen i kommunenes skatteinntekter skal kunne dekke dette.

Etter andre tertial er det framkommet nye opplysninger som tilsier at årets pensjonskostnader kan bli 1,9 mill. kroner høyere enn budsjettert. Beregningen fra KLP og Statens pensjonskasse var ikke klare på det tidspunktet. Beregningene fra KLP viser at pensjonskostnaden blir 1 mill. kroner høyere enn forutsatt. Da Ås kommune skiftet til Storebrand i 2002, ble midlene til de fratrådte igjen hos KLP. Fratrådte er personer som tidligere har vært innmeldt i pensjonsordningen til Ås kommune og sluttet. De har likevel en rettighet opptjent, og rettigheten blir G-regulert hvert år. Tidligere har vi ikke blitt fakturert for denne reguleringspremien - det er fellesskapet til KLP som indirekte har betalt regningen. Fra 1.1.2005 endret KLP sine rutiner, og begynte å sende ut faktura for dette. Fakturaen som ble sendt ut for 2005 fikk ingen resultateffekt i fjor, men skal utgiftsføres i 2006. I tillegg til denne økningen ble et beløp på 0,9 mill. kroner knyttet til Storebrand uteglemt i beregningen som forelå til andre tertial.

Vurdering og konklusjon

Rådmannen foreslår at ovennevnte utgifter på til sammen 2,9 mill. kroner dekkes gjennom økningen i frie inntekter. Differansen mellom økte inntekter og utgifter er 7,7 mill. kroner. På bakgrunn av kommunens økonomiske situasjon forslår rådmannen at dette beløpet avsettes til disposisjonsfond.

Rådmannen vil understreke at beløpet som er foreslått avsatt til fond er usikkert. Dette skyldes flere forhold, men rådmannen vil spesielt peke på to:

- Økningen i de frie inntekter er relativt stor og usikker når denne saken produseres. Regjeringens beregninger baserer seg på at den enkelte kommune har en skattevekst tilsvarende landsgjennomsnittet. Etter de ti første månedene har Ås kommune en lavere vekst enn landet for øvrig. Vi har imidlertid fått opplysninger som tilsier at det kommer vesentlige korrigeringer for november som er positive for kommunen.
- Inntektsanslaget for e-verksmidlene er usikkert. Etter de ti første månedene er avkastningen på 8,4 mill. kroner mens det budsjetterte beløpet er på 12,5 mill. kroner. Det må derfor til en meget høy avkastning de to siste månedene for at de budsjetterte inntektene skal nås.

Utv.sak nr 71/06

HANDLINGSPROGRAM MED ØKONOMIPLAN 2007-2010. BUDSJETT 2007.

Saksbehandler: Per Kierulf

Arkivnr: 145

Saknr.: 06/1250

Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Arbeidsmiljøutvalget	10/06	07.11.2006
Ås Eldreråd	17/06	14.11.2006
K.råd for funksjonshemmede	10/06	14.11.2006
Formannskapet	73/06	15.11.2006
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	32/06	15.11.2006
Hovedutvalg for helse og sosial	33/06	15.11.2006
Hovedutvalg for teknikk og miljø	99/06	16.11.2006
Administrasjonsutvalget	17/06	16.11.2006
Formannskapet	80/06	29.11.2006
Kommunestyret	71/06	13.12.2006

Formannskapets innstilling:

1. Forslag til handlingsprogram 2007-2010 og Økonomiplan 2007-2010 med budsjettkommentar vedtas med de endringer som fremgår av vedlegg 1 og 2.
2. Forslag til drifts- og investeringsbudsjett for 2007 vedtas med de endringer som fremgår av vedlegg 1 og 2.
  - a) Skattesatsene for 2007 fastsettes lik høyeste sats i henhold til Stortingets vedtak i statsbudsjettet for 2007. Det avsettes 8 prosent av innbetalt skatt i margin til skattefordelingsoppgjøret.
  - b) Forslag til kommunale avgifter, jf. kap. 5 i budsjett og økonomiplan, vedtas som Ås kommunes avgifter og gebyrer for kommunens varer og tjenester i 2007.
  - c) Forslag om nye stillinger og omgjøringer av stillinger, jf. kap. 6 i budsjett og økonomiplan vedtas.
  - d) Opptak av lån på kr. 106 550 000 foretatt som et samlet serielån med en vektet gjennomsnittlig avdragstid på 34,2 år samt opptak av et kortsiktig lån på kr. 60.000.000 vedtas i henhold til investeringsprogrammet, jf. kap. 3.5 i handlingsprogram og økonomiplan. Rådmannen gis fullmakt til å benytte mellomfinansiering i form av trekkfasilitet på inntil kr. 15 000 000.
  - e) Ås kommune tar opp startlån på kr. 20 000 000.
3. Det startes en prosess våren 2007 hvor formannskapet gjennomgår kommunens driftskostnader og inntektsmuligheter. Arbeidet danner grunnlag for politisk sak i juni for å konkretisere tiltak med sikte på å oppnå et nettodriftsresultat på 3% innen 2011. Prosessen legges opp i hht. foreløpig prosessbeskrivelse i saksfremstillingen.

Formannskapets behandling 29.11.2006:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus v/seniorrådgiver Tor Håkon Skomsvold kommenterte ved møtets start forslag til budsjett og økonomiplan, samt det alternative politiske forslaget som han hadde fått tilsendt.

Notat av 27.11.06 fra rådmannen med utdypende kommentarer var sendt på e-post og lagt i hyllene mandag 27.11.06, jf. lnr 17718/06.

Johan Alnes (A) fremmet følgende fellesforslag på vegne av A, FrP, H, Sp, V og KrF:
Tilsvarende vedlegg 1 og 2 til formannskapet innstilling.

Pål Vedeld (SV) fremmet følgende forslag som alternativ til fellesforslaget:
Administrasjonen gis i oppgave å snarest lage en prosessplan for innføring av en generell eiendomsskatt i Ås. Ambisjonen skal være innføring av en slik skatt i løpet av 2007.

Formannskapet ble enige om å holde et arbeidsmøte for gjennomgang av handlingsprogrammet før kommunestyrets møte 13.12.06.

Votering:

SV's forslag ble nedstemt 8-1 (SV).

Rådmannens innstilling med fellesforslagets endringer ble enstemmig tiltrådt med følgende unntak:

- Punktet om lærerstillingene i vedlegg 1 ble tiltrådt 8-1 (SV).
- Punkt 9 i vedlegg 1 om flytting av elever ble tiltrådt 8-1 (H).

Administrasjonsutvalgets behandling 16.11.2006:

Administrasjonsutvalget drøftet seg frem til fellesforslag.

Votering: Fellesforslaget ble enstemmig tiltrådt. (8 stemmer)

Administrasjonsutvalgets uttalelse 16.11.2006:

Administrasjonsutvalget slutter seg til forutsetningene i rådmannens forslag til handlingsprogram og budsjett. Momenter som fremkom i debatten følger saken.

Hovedutvalg for teknikk og miljø behandling 16.11.2006:

Utvalget foreslo følgende fellesforslag:

Rådmannens forslag til HP 2007-2010 og økonomiplan 2007-2010 med budsjettkommentarer tas til orientering.

Votering:

Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for teknikk og miljø uttalelse 16.11.2006:

Rådmannens forslag til HP 2007-2010 og økonomiplan 2007-2010 med budsjettkommentarer tas til orientering.

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs behandling 15.11.2006:

Uttalelsene fra Kommunalt råd for funksjonshemmede og Ås eldreråd 14.11.06, ble delt ut i møtet.

Hilde Kristin Eide Marås(H) stilte en del spørsmål til budsjettet som Oppvekst- og kultursjefen ble bedt om å svare på til den videre behandlingen av budsjettet.

Hilde Kristin Eide Marås(H) fremmet følgende forslag:
Rådmannens innstilling tas til orientering.

Votering: Høyres forslag ble enstemmig tiltrådt.

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs uttalelse 15.11.2006:

Rådmannens innstilling tas til orientering.

Hovedutvalg for helse og sosials behandling 15.11.2006:

Uttalelsene fra Kommunalt råd for funksjonshemmede og Ås eldreråd 14.11.06, ble delt ut i møtet og lest opp.

Ola Heir(Sp) fremmet følgende forslag som skal følge saken:

Utvalget vil påpeke betydningen av sterkere satsing på forebyggende arbeid i helse- og sosialsektoren og det søkes etablert seniorkontakt i planperioden slik at det blir realisert allerede i budsjettet for 2007.

Ove Haslie(FrP) fremmet følgende forslag:

Rådmannens innstilling tas til orientering.

Votering:

Hovedutvalget var enstemmig for at Sp's forslag følger saken.

FrP's forslag ble enstemmig tiltrådt.

Hovedutvalg for helse og sosials vedtak 15.11.2006:

Rådmannens innstilling tas til orientering.

Forslag fra Ola Heir(Sp) følger saken.

Formannskapetets behandling 15.11.2006:

Ordfører inviterte alle partier til samtaler om fellesforslag og til arbeidsmøte tirsdag 28.11.06.

Partiene bes sende ordfører skriftlige forslag med forslag til inndekning.

Spørsmål til rådmannen bes sendt skriftlig innen mandag 20.11.06.

Votering: Det ble ikke votert.

Formannskapetets vedtak 15.11.2006: Formannskapetets behandling fortsatte på neste møte.

Kommunalt råd for funksjonshemmedes behandling 14.11.2006:

Rådet drøftet seg frem til felles forslag, jf. rådets uttalelse:

Votering: Fellesforslaget ble enstemmig tiltrådt.

Kommunalt råd for funksjonshemmedes uttalelse 14.11.2006:

Rådmannens innstilling tas til orientering. Kommunalt råd for funksjonshemmede er av den oppfatning at det ikke må bli nedskjæringer for barn som trenger ekstra tilrettelegging.

Ås Eldreråds behandling 14.11.2006:

Leder la frem justert forslag til uttalelse i møte.

Votering: Leders justerte forslag til uttalelse ble enstemmig vedtatt.

Ås Eldreråds uttalelse 14.11.2006:

Eldrerådet har merket seg at kommunens økonomiske situasjon betraktes som kritisk. Det kan bli spørsmål om tunge tak, inklusive nedbemanning, nedlegging av tjenester og reduksjon av kvalitet. For å hindre denne utviklingen antydes det ulike muligheter for økning av inntektspotensialet.

Eldrerådet har konsentrert seg spesielt om å ivareta og fremme de *eldres* velferd, omsorg og pleie.

Når det gjelder utviklingen av antall eldre for perioden, er den basert på en befolkningsvekst på 1,5 prosent, og antall eldre over 80 år vil øke med ca. 50, til i alt 515 personer i 2010. Med en dekningsgrad av sykehjemsplasser på 20 prosent til dem over 80 år, er det beregnet et behov på 103 sykehjemsplasser i 2010. Det nye sykehjemmet *antas* å dekke dette behovet.

I forbindelse med utfordringene under kapitlet Pleie og omsorg heter det imidlertid: ”*Små avvik fra befolkningsprognosen har betydelige økonomiske konsekvenser i forhold til å gi et tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet. (...) Det er nødvendig å dreie utviklingen i tilbudet fra institusjonsplasser til hjemmebaserte tjenester.*”

Eldrerådet er enig i styrking av hjemmebaserte tjenester. Men *rådet vil advare mot* ”å dreie utviklingen i tilbudet fra institusjonsplasser osv.”, hvis det betyr *høyere terskel* for tildeling av sykehjemsplass.

Med en utvikling i spesialisthelsetjenesten (sykehusene) med effektivisering av driften, blant annet ved kortere liggetid og dermed raskere tilbakesending av pasientene til kommunehelsetjenesten, først og fremst til sykehjemmet, mener elderrådet at *det bør tas høyde for et etter hvert større behov for sykehjemsplasser, evt. hjemmesykepleie*. En bør heller ikke se bort fra de generelle erfaringene om at det er et visst ”mørketall” for behovstrengende sykehjemspasienter – både blant dem over 80 år og også yngre.

Eldrerådet vil framheve *betydningen av forebyggende tiltak* og tjenester, spesielt blant den store andel aleneboende. En trygg hverdag og en positiv utvikling for helsen minsker behovet for pleie og omsorg. Dette var hovedgrunnen til elderrådets uttalelse i møte 25.04.06 om at Ås kommune burde vurdere å opprette en stilling som eldrekontakt, noe som ble positivt fulgt opp med vedtak i hovedutvalget for helse og sosial. På dialogmøte 13.09.06 foreslo rådmannen som en forebyggende helsetjeneste å opprette en 100% stilling for eldrekontakt, og i Handlingsprogrammet (foreløpig versjon av 3/11-06, er det nevnt som et av de viktigste tiltak å etablere eldrekontakt.

På denne bakgrunn vil elderrådet sterkt anbefale at det blir opprettet en stilling som eldrekontakt allerede fra 2007.

Eldrerådet er enig i at eldresentrene og en vitalisering av det generelle folkehelsearbeidet forbindelse med tilrettelegging av et trygt nærmiljø og fysisk aktivitet, er viktige forebyggende helsetiltak. Folk kan derved med egne tiltak ivareta en god helse og utsette behovet for pleie og omsorg, det være seg på sykehjem eller hjemme.

Eldrerådet har merket seg handlingsprogrammets nye og positive framheving av samarbeidet om helsetilbud over kommunegrensene, spesielt med Follorådet som en politisk sentral aktør, blant annet som pådriver for et stadig bedre Ski sykehus.

Av negative forslag i budsjettet vil eldrerådet peke på reduksjonen av dagpasienter fra 15 til 12 for å spare kr. 175 000, noe som trolig vil medføre kostnader til andre omsorgstjenester. Forslaget om å øke egenandelen på trygghetsalarmer med kr. 100 for å spare kr. 16 000, gir også et svært negativt signal overfor de eldre.

Handlingsplan for psykisk helse 2007-2008.

Dersom Sosial- og helsedirektoratets tall for forekomst av psykiske lidelser er representative for Ås, om at 20-30 prosent har hatt en slik lidelse det siste året, gjelder dette 3000-4000 personer i Ås.

I planen sies det at *kommunene* i årene framover – ifølge signaler fra sentrale myndigheter – vil få et stadig større ansvar for tilbud til dem det gjelder. Tjenestene omfatter alle livsområder, så som: bolig, tjenester i bolig, meningsfull sysselsetting/aktivitet/arbeid og meningsfull fritid. Videre skal det legges stor vekt på forebygging av psykiske lidelser.

Som ved spesialisthelsetjenesten (sykehusene) for somatiske lidelser blir behandlingstiden av psykiske lidelser ved den psykiatriske spesialisthelsetjenesten redusert, noe som krever stadig oppbygging av kommunale tjenester og som bør vies spesiell oppmerksomhet, både bemanningsmessig og ikke minst økonomisk.

Ved eldrerådets forrige behandling av Handlingsplan for psykisk helse 2005-2008 (15/2-05) uttalte rådet blant annet et ønske om videreføring av ALFA-teamet. Det er fulgt opp med en 150 % -stilling, noe som er svært positivt. Eldrerådet står også ved sin uttalelse om ønskeligheten av mer offentlig informasjon om psykiaritiltakene i kommunen. Når psykiske lidelser i en eller annen form og tiltakene for å lindre disse lidelsene kanskje gjelder hver femte Ås-borger, bør ikke temaet være "tabubelagt". Eldrerådet mener derfor at Handlingsplan for psykisk helse burde vært en integrert del av selve Handlingsprogram og økonomiplan, og ikke "bare" være med som et vedlegg.

For øvrig tiltrer eldrerådet rådmannens innstilling.

Rådmannens innstilling:

1. Forslag til handlingsprogram 2007-2010 og Økonomiplan 2007-2010 med budsjettkommentar vedtas.
2. Forslag til drifts- og investeringsbudsjett for 2007 vedtas.
  - a) Skattesatsene for 2007 fastsettes lik høyeste sats i henhold til Stortingets vedtak i statsbudsjettet for 2007. Det avsettes 8 prosent av innbetalt skatt i margin til skattefordelingsoppgjøret.
  - b) Forslag til kommunale avgifter, jf. kap. 5 i budsjett og økonomiplan, vedtas som Ås kommunes avgifter og gebyrer for kommunens varer og tjenester i 2007.
  - c) Forslag om nye stillinger og omgjøringer av stillinger, jf. kap. 6 i budsjett og økonomiplan vedtas.
  - d) Opptak av lån på kr. 106 550 000 foretatt som et samlet serielån med en vektet gjennomsnittlig avdragstid på 34,2 år samt opptak av et kortsiktig lån på kr. 60.000.000 vedtas i henhold til investeringsprogrammet, jf. kap. 3.5 i handlingsprogram og økonomiplan. Rådmannen gis fullmakt til å benytte mellomfinansiering i form av trekkfasilitet på inntil kr. 15 000 000.
  - e) Ås kommune tar opp startlån på kr. 20 000 000.

3. Det startes en prosess våren 2007 hvor formannskapet gjennomgår kommunens driftskostnader og inntektsmuligheter. Arbeidet danner grunnlag for politisk sak i juni for å konkretisere tiltak med sikte på å oppnå et nettodriftsresultat på 3% i 2009.
Proessen legges opp ihht. foreløpig prosessbeskrivelse i saksfremstillingen.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Muntlig presentasjon i formannskapet 1.11.06

Formannskapet 1. gang 15.11.06

Hovedutvalg for oppvekst og kultur 15.11.06

Hovedutvalg for helse og sosial 15.11.06

Hovedutvalg for teknikk og miljø 16.11.06

Formannskapet 2.gang 29.11.06 – formannskapets innstilling til kommunestyret

For behandling av de deler av saken som er aktuelle for utvalget:

- Arbeidsmiljøutvalget 07.11.06
- Administrasjonsutvalget 16.11.06
- Ås eldreråd 14.11.06
- Kommunalt råd for funksjonshemmede 14.11.06

Kommunestyret 13.12.06

Vedlegg som følger saken trykt: (separate trykk, sendt alle utvalg 3.-8.11.06)

- Handlingsprogram og økonomiplan for 2007-2010.
- Økonomiplan 2007-2010 med budsjettkommentar
- Handlingsplan for psykisk helse 2007 – 2008

Tillegg: (Sendt på e-post til kommunestyret/lagt i hyllene til formannskapet mandag 27.11.06)

- Notat av 27.11.06 fra rådmannen med utdypende kommentarer, jf. 17718/06
- Vedlegg 1 og 2 til formannskapet innstilling.

Vedlegg som ligger i saksmappen:

Administrasjonens detaljerte budsjett og økonomiplan.

Utskrift av saken sendes til:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Ledergruppen

FIKS

Revisor

SAKSUTREDNING

Bakgrunn

Handlingsprogram og økonomiplan for perioden 2007–2010 bygger på de forutsetninger som er lagt til grunn i statsbudsjettet, samt de lokale forutsetninger som følger av gjeldende handlingsprogram og kommuneplan, befolkningsutviklingen og politiske vedtak for øvrig. Dokumentene bygger på den prosessen som startet med kommunestyrets plankonferanse i mai, og som ble videreført i dialogmøtene med hovedutvalgene og formannskapet.

Arbeidet har vært preget av ekstraordinære økonomiske utfordringer og det er gjennomført en prosess som har lagt stor vekt på å skape størst mulig felles forståelse for utfordringer og prioriteringer. Hovedintensjonen i dette forslaget til handlingsprogram og økonomiplan er at Ås kommune i planperioden mot 2010 skal oppnå et nettodriftsresultat på 3%.

Fra kommuneplan til program for handling

Kommuneplanen er kommunestyrets overordnede styringsdokument og beskriver virksomhetenes langsiktige mål. Handlingsprogrammet med økonomiplan beskriver hvordan disse målene tenkes realisert på kort sikt. Ås kommune er en stor og sammensatt virksomhet med mer enn 1100 ansatte og et driftsbudsjett på over 660 mill.kr. Kommunen skal utøve roller både som forvalter av statlig lovverk, leverandør av tjenester til innbyggerne samt være pådriver i utvikling av lokalsamfunnet. Handlingsprogrammet skal vise hvordan kommuneplanens visjon og mål skal konkretiseres, prioriteres og realiseres i et 4-årsperspektiv. For å lykkes med dette er det viktig å ha politisk fokus på de vesentligste utfordringene. Handlingsprogrammet definerer fire områder som skal ha prioritert oppmerksomhet:

- kommunen som samfunn,
- kommunen som tjenesteleverandør
- kommunens økonomi
- kommunens medarbeidere

Kommunens virksomhet måles og styres ut fra et perspektiv som balanserer oppmerksomheten mellom økonomi, kvalitet på tjenestene og medarbeidere som utfører oppgavene. Dette betyr at for å lykkes med å nå kommunens mål må vi ha

- effektiv ressursbruk
- riktig kvalitet på virksomheten
- kompetente og friske medarbeidere

Kommunens evne til å utøve en aktiv rolle som samfunnsbygger er betinget av at man lykkes på disse tre områdene. Ved å tydeliggjøre oppnådde resultater og sikre oppfølging og handlekraft kan kommunen sikre fokus på de reelle utfordringene til beste for Ås kommunes innbyggere.

Økonomisk situasjon

Kommunen har i flere år effektivisert tjenestene, forenklet arbeidsformer, rutiner og omorganisert for å utnytte ressursene og sikre tjenestetilbudet. Dette er og vil være et kontinuerlig arbeid.

I fjorårets handlingsprogram ble det påpekt at ”*situasjonen har blitt vesentlig mer alvorlig i løpet av siste år.*” Ved utarbeidelsen av handlingsprogram og økonomiplan 2007- 2010 vurderes situasjonen å ha blitt kritisk. Selv om det legges til grunn en permanent effektivisering anses det ikke mulig å konkretisere innsparinger i den størrelsesorden som det vil bli behov for i planperioden uten å foreta omfattende grep som innebærer tunge politiske valg. Disse valgene knytter seg til en vurdering som skiller mellom kommunens MÅ - oppgaver og kommunens BØR - oppgaver, samt en nøye gjennomgang for å definere hva som er tilstrekkelig kvalitet på kommunens tjenester. Det kan ha som konsekvens at det må foretas nedbemanning. Tilsvarende berettiger situasjonen å se på inntekstpotensialet med nye øyne. Når den økonomiske virkelighet kan innebære å redusere kvalitet og nedlegge tjenester, anses det sannsynlig at drøfting av eiendomsskatt, eiendomssalg og realisering av e-verksmidler vurderes i et nytt perspektiv.

Det er derfor utfordrende å opprettholde føringen i gjeldende plan som ved siden av det økonomiske målet har følgende formulering:

"primært søkes målet oppnådd uten redusert kvalitet på tjenestene til kommunens innbyggere og uten oppsigelser". Fortsatt effektivisering og utnyttelse av alle inntektsmuligheter vil sannsynligvis ikke være tilstrekkelig til å unngå nedbemanning og innskrenkning av virksomhet.

Bakgrunn, status og nye forutsetninger

Den økonomiske situasjonen Ås kommune står i kan være vanskelig å forstå i lys av den nye regjeringens fokus på økte overføringer til kommunene, med siktemål flere hender i pleie og omsorg og flere lærere pr. elev. Det er i seg selv en stor utfordring å møte det forventningspress staten skaper. Den faktiske situasjonen for Ås kommune er at de økte statlige overføringene demper utfordringene fra å være uhandterlige til å bli kritiske.

Et kort tilbakeblikk forklarer status:

Da arbeidet med gjeldende handlingsprogram og økonomiplan startet i juni 2005, hadde fylkesmannen kommet med entydige signaler overfor Ås kommune. Fylkesmannens så meget alvorlig på kommunens økonomi. Situasjonen krevde en målbevisst iverksettelse av tiltak for å unngå å havne i ROBEK - registeret. (Register om betinget godkjenning og kontroll). Omstillingen som kommunen må foreta er så omfattende at fylkesmannen aksepterer at dette vil ta tid.

I gjeldende handlingsprogram og økonomiplan er det lagt til grunn en vekst i kommunens inntekter som samsvarer med signaler som ble gitt i kommuneproposisjonen. Det er også beskrevet innsparingstiltak for 2006 på til sammen kr.10,8 mill. Disse besparelsene er stort sett i rute, bortsett fra noen elementer under pleie- og omsorg som er forsinket og først slår ut med full effekt i 2008.

Med plankonferansen tidligere i år ble det fastslått at det fremover fremdeles lå inne en uspesifisert innsparingsbehov på kr.19,2 mill. for 2009 for at kommunen skal kunne nå målet om et netto driftsresultat på 3 %.

Tiden etter dette har avdekket ytterligere utfordringer:

Statsbudsjettet avdekket at Ås kommune tilføres midler som forutsatt i gjeldende økonomiplan. Altså ingen nye friske midler utover det vi anslo i gjeldende plan i fjor.

Fire hovedpunkter utgjør nye forutsetninger ifht. gjeldende plan:

1. Fylkesmannen har i brev av 03.07.06 gitt tilbakemelding på gjeldende økonomiplan for Ås kommune. Tilsvarende ble gjort i fjor, og bortsett fra kommuner i ROBEK- registret er det kun et fåtall av andre kommuner som får en slik tilbakemelding. Fylkesmannen fraråder sterkt å legge til grunn en realvekst på kr. 5 mill. i nye frie midler hvert år utover i perioden slik vi har gjort i gjeldende plan. Beløpet foreslås halvert til kr. 2,5 mill.
2. Befolkningsveksten som er lagt til grunn for beregning av rammetilskuddet viser seg å være for høy. Nedjustert i forhold til forventet befolkningsvekst reduseres rammetilskuddet med kr.3 mill.
3. På utgiftssiden får kommunen en økning i driftsutgifter i forhold til gjeldende plan på ca. kr. 5,4 mill. Dette er i hovedsak knyttet til følgende:
  - Nytt tiltak med heldøgns omsorg: kr. 1,1 mill
  - 2 nye stillinger i hjemmesykepleie kr. 0,8 mill
  - Ny brannordning kr. 0,8 mill
  - Div. nye driftstiltak og økte utgifter
  - Jfr. vedlegg til Handlingsprogram kr. 2,7 mill
4. Drift nytt sykehjem.

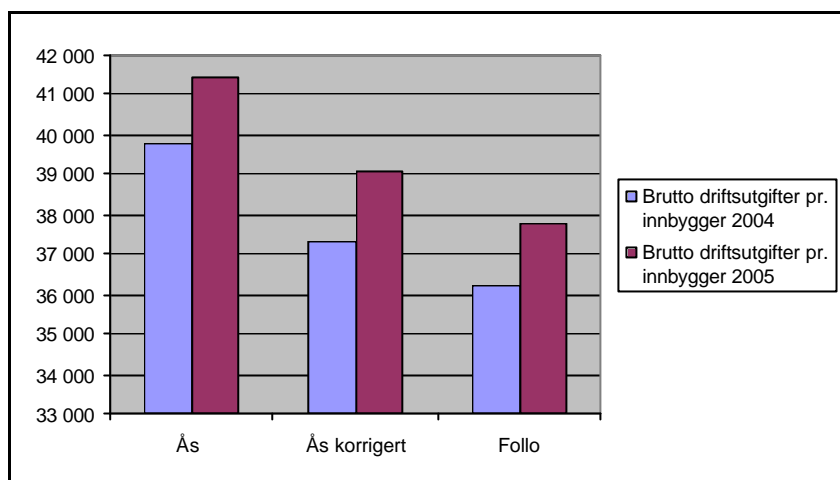
I gjeldende økonomiplan på s. 40 beskrives at driftsutgifter til nytt sykehjem er beregnet i en foreløpig skisse til å være i størrelsesorden kr. 6,3 mill. utover det nivået kommunen har på Åslund. Ved nærmere konkretisering i utarbeidelsen budsjett for 2007 viser det seg at beløpet må økes med kr. 4,3mill. Dette må forstås på bakgrunn av at fjoråret la til grunn en foreløpig og skissemessig tilnærming.

For å nå målet om 3% netto driftsresultat innebærer dette at det uspesifiserte innsparingsbehovet for 2009 må økes til kr. 35,5 mill., mens den er ca. kr. 20 mill. i gjeldende plan.

For budsjettåret 2007 har man ikke oppnådd å konkretisere tiltak for å spare kr. 5 mill., slik gjeldende plan forutsetter. Besparelsen som er lagt til grunn i budsjettet er på kr. 3,7 mill. Den er i vesentlig grad nådd gjennom osthøvelreduksjoner og forslag om å innføre eiendomsskatt på verker og bruk. Dersom forslaget om eiendomsskatt blir fulgt opp vil rådmannen utarbeide de nødvendige vedtaksdokumenter. Flere av reduksjonene er av en art som ikke kan videreføres utover i planperioden. I all hovedsak videreføres aktiviteter og nivå i gjeldende plan. Det foreslås ingen nye investeringsprosjekter. Igangværende prosjekter fullføres som planlagt, med unntak av rehabilitering/ombygging av Nordbytun ungdomsskole som fullføres innenfor et mer begrenset omfang enn forventet.

Ås sammenliknet med andre og prosessen videre

Selv uten de nye forutsetningene var Ås kommunes økonomiske situasjon ved inngangen til dette økonomiplanarbeidet meget alvorlig. Når situasjonen ytterligere forverres, og det ikke avdekkes enkle forklaringer på situasjonen er det grunn til å tro at det må tas grep i forhold til kommunens generelle driftskostnader. Kommunen har høye driftskostnader sammenliknet med andre kommuner.

Fig.1 Brutto driftsutgifter pr. innbygger i Ås og gjennomsnitt for andre kommuner i Follo

KOSTRA-tallene viser at Ås kommune har de høyeste brutto driftsutgiftene pr. innbygger i Follo i 2005. Tallene er korrigert for at Ås er vertskommune for PU, asylmottak og interkommunalt landbrukskontor samt en høy andel ressurskrevende brukere. Ås kommune bruker kr.1 300,- mer enn andre Follo-kommuner pr. innbygger. Figur 1 viser også at Ås kommune har hatt en sterkere vekst i brutto driftsutgifter enn andre kommuner i Follo i løpet av 2005.

En av grunnene til at Ås kommune har høyere driftsutgifter pr. innbygger enn de andre kommunene kan være at de andre kommunene i Follo har gjennomført reduksjoner i driften, mens Ås kommune har opprettholdt om lag samme nivå. Vi kan konstatere at om for eksempel Ås kommune hadde redusert til samme driftskostnader pr. innbygger som Vestby, ville kommunen ha løst sitt økonomiske problem. Ås kommune vil i løpet av 2006 kunne se effekten av de tiltak som er gjennomført i 2005/2006 for å redusere driftskostnadene.

For 2004 ble det gjennomført en KOSTRA-analyse som viste hvilke områder Ås kommune hadde høyere utgifter enn andre kommuner.

En tilsvarende analyse for 2006 må utarbeides og det må gjennomføres en grundig prosess for å avdekke innsparingspotensialer. Det er videre avgjørende at det trekkes konklusjoner og iverksettes tiltak umiddelbart i etterkant av dette arbeidet. De innsparingene som avdekkes forventes å ha som konsekvens at bemanningen må reduseres.

2008	2009	2010
30,3mill.kr.	35,5mill.kr.	32,9mill.kr.

Tab.1 Kommunens innsparingsbehov i planperioden

Det legges til grunn at alle innsparingstiltak som er pekt på i gjeldende plan videreføres. Det betyr at det forutsettes en kontinuerlig innsparing i forhold til effektivisering. Det foreslås å legge til grunn samme forutsetning som staten gjør i sine føringer; nemlig 0,25 % årlig.

Den tilnærming kommunen hittil har hatt for å løse de økonomiske utfordringene er imidlertid ikke lenger tilstrekkelig. Først og fremst må det være vilje til å ta ut det innsparingspotensiale KOSTRA-tallene avdekker. Tiltakene kommunen har i prosess er verken store nok eller har rask nok virkning til å møte innsparingsbehovene som ruller inn f.o.m. 2008.

Ut fra situasjonen må kommunen umiddelbart etter budsjettvedtak starte en prosess som konkretiserer hvilke virkemidler som skal tas i bruk for å tilfredstille de krav fylkesmannen

setter til kommunens økonomiforvaltning. Behandlingen av økonomiplanen må avklare hvilken prosess det legges opp til og hva som skal vurderes.

Administrasjonen har som ledd i økonomiplanarbeidet foretatt foreløpige grove vurderinger for å analysere handlingsrommet. Det innebærer følgende vurderinger:

- Hvilke virksomheter er ikke lovpålagt?
Det aller meste av kommunens virksomhet er knyttet til lovpålagt virksomhet. Et grovt anslag tilsier at av kommunens samlede driftsutgifter på over kr. 660 mill., utgjør ikke lovpålagt virksomhet ca. kr. 30 mill. Det forteller at handlingsrommet i forhold til nedleggelse av tjenester er meget begrenset.
- Finnes det virksomhet hvor kommunen kan redusere kvalitet og likevel levere innenfor lovens rammer?
Dagens økonomiske situasjon tilsier at det må sees med nye øyne på prioriteringer som er foretatt i tider hvor handlingsrommet var større.
- Hvilke inntektsmuligheter er ikke utnyttet?
  - Kommunen eier et større område på Dyster Eldor som kan omsettes til boligformål. Dette er et potensiale, men også en utfordring som skaper behov både for teknisk og sosial infrastruktur. Situasjonen krever at muligheten vurderes.
  - Eiendomskatt har hittil ikke vært et aktuelt tema i Ås kommune. I lys av den nye kritiske situasjonen er det berettiget å vurdere muligheten på nytt.
  - Kommunen besitter også betydelige midler etter salg av e-verket, som er plassert i aksjer og i rentemarkedet. Hittil har dette vært en lønnsom plassering. Imidlertid har avkastningen variert betydelig. Kommunen har lite midler til å dekke en periode med svak avkastning.

Konklusjon

Dette illustrerer kommunens økonomiske utfordring og handlingsrom.

Det legges opp til en omfattende gjennomgang av kommunens driftskostnader våren 2007 med sikte på å konkretisere innsparinger.

Formannskapet som økonomiutvalg må lede en prosess som har til formål å avdekke tiltak som skal iverksettes for å korrigere den økonomiske kursen slik at målet om netto driftsresultat på 3 % i 2009 kan nås.

Prosesen må gjennomføres som ekstraordinære arbeidsmøter i tillegg til ordinær møteplan og med større hyppighet. Arbeidet skal lede fram til et beslutningsgrunnlag som først drøftes på plankonferansen i mai, dernest danner vedtaksgrunnlag for sak om plan- og budsjettprosessen i juni. Det erkjennes at en sannsynlig konsekvens av målsettingen kan bli nedbemanning. Prosessen skal drives innenfor en aktiv åpenhetskultur som trygger dialog og innsyn fra alle parter.

Prosesen skal ha et brukerorientert fokus, med vektlegging på effektivisering. Rådmannen er ansvarlig for å utarbeide det nødvendige prosessgrunnlag. Forslag til prosess er nærmere skissert i slutten av dokumentet.

Kommunen som samfunn

I en presset økonomisk situasjon blir det stadig viktigere å styrke innbyggerdialogen og stimulere samarbeid/partnerskap med andre aktører i utviklingen av lokalsamfunnet. Gapet mellom innbyggernes forventninger og tilgjengelige ressurser skaper en situasjon som krever aktiv dialog og en bevisst innbyggerorientering av hele organisasjonen. Kommunens rolle som samfunnsutvikler blir sterkt fokusert gjennom rullering av kommuneplanen.

Sammen med et langsiktig arbeid for å styrke kommunes økonomiske handlingsprogram skal det søkes grunnlag for en mer samfunnsaktiv kommune. Handlingsprogrammet peker på flere tiltak bl.a. næringsutvikling og samarbeid med UMB som setter lokalsamfunnsutvikling på dagsorden.

Tjenestetilbudet

Kapittel 3.2 omfatter mål og viktige tiltak for kommunens tjenester til innbyggerne. Det vil bli gjennomført flere brukerundersøkelser i planperioden. For å sikre kontroll med kvaliteten skal det gjennomføres spørreundersøkelser på de tjenesteområder hvor det foretas endringer og omstillinger med sikte på innsparinger. De viktigste mål og tiltak som fremkommer av kap. 3 og investeringsprogrammet er:

Barn og unge

- Sikre tilstrekkelig barnehagekapasitet i alle deler av kommunen
- Rekruttere og beholde kvalifisert fagpersonell i barnehagene
- Utarbeide et kvalitetssystem som sikrer at skoleeier har kontroll på at all opplæring skjer i henhold til lov og forskrifter, kunnskap om skolens utvikling og resultater
- Vurdere skolestruktur og skolestørrelse
- Sikre at skolens kvalitetssystem også omfatter SFO

Voksne

- Utrede drift og planlegge innflytting i nytt sykehjem
- Øke innsatsen i hjemmetjenestene
- Etablere et NAV-kontor i Ås

Tjenester for alle

- Samordning av alle tjenester for funksjonshemmede barn og unge vurderes.
- Den tverrfaglige gruppen "Positivt oppvekstmiljø" sørger for at det finnes en oversikt og helhet i tiltakene for barn og unge.
- Opprettholde nivået på rehabilitering av kommunens bygningsmasse
- Effektivisere byggesaksbehandlingen

Organisasjon og medarbeidere

De ansatte er kommunens viktigste ressurs. Strategien for et godt arbeidsmiljø er beskrevet i "Arbeidsgiverpolitisk plattform". Organisasjonsstrukturen må til en hver tid være hensiktsmessig og kunne tilpasses kommunens tjenester i dag og i fremtiden. For å møte kommunens utfordringer må organisasjonen ha engasjerte og kompetente medarbeidere, et godt arbeidsmiljø og en løsningsorientert kultur. Det må skapes attraktive arbeidsplasser i samarbeid med de ansatte. Det er viktig å få til en positiv fellesskapskultur med åpen dialog som også er en forutsetning for å skape et godt og attraktivt arbeidsmiljø.

Hovedprinsippene i kommunens arbeidsgiverpolitikk er at et godt arbeidsmiljø og tilfredse medarbeidere skapes gjennom myndiggjøring av medarbeiderne, tilrettelegging av livsfasepolitikk, kompetanseutvikling og en lokal belønningpolitikk. Myndiggjøring av medarbeidere er en sentral målsetting for hele organisasjonen og er en viktig utfordring for alle ledere i organisasjonen. Godt arbeidsmiljø og tilfredse medarbeidere er en forutsetning for god kvalitet på tjenestene. Hovedprinsippene i kommunens arbeidsgiverpolitikk videreføres. Kravene til mer effektiv utnyttelse av de menneskelige ressurser ved at flere og større

oppgaver skal dekket innenfor samme rammer, må møtes med målrettet utvikling av kompetanse hos de ansatte.

Utfordringene i årene fremover forutsetter at medarbeiderne har den kompetanse som kreves. Kompetanse- og lederutvikling skal fortsatt være prioritert i planperioden.

De viktigste tiltakene i planperioden er:

- Sykefraværet skal reduseres til 7 % i 2007.
- Medarbeidere skal gis målrettet kompetanseutvikling.
- Lederutvikling skal videreføres for å styrke og videreutvikle lederkompetansen og fremme en løsningsorientert kultur.
- Implementere lokal lønnspolitikk (LØP) og lokal seniorpolitikk.
- Sikre en hensiktsmessig og rasjonell organisering som til enhver tid er tilpasset kommunens tjenester og tjenestenivå.

Konklusjon

Forslag til handlingsprogram og økonomiplan viderefører i hovedsak dagens omfang på tjenester og virksomhet for 2007. For 2008, 2009 og 2010 har kommunen store uspesifiserte innsparingsbehov. Den økonomiske situasjonen er meget krevende og det er helt nødvendig å foreta grep våren 2007 for å nå kommunens målsetting om et netto driftsresultat på 3%. Tiltak må konkretiseres og iverksettes i løpet av kommende år. Dersom man ikke evner å gjøre dette nå vil kommunen bli tvunget til å iverksette tiltak som har negative konsekvenser for Ås kommunes innbyggere.

Foreløpig prosessskisse våren 2007 for konkretiseringer av tiltak for å oppnå 3% nettodriftsresultat i 2009.

Det legges opp til en omfattende gjennomgang av kommunens driftskostnader våren 2007 med sikte på å konkretisere innsparinger. Formannskapet som økonomiutvalg leder en prosess som har til formål å avdekke tiltak som skal iverksettes for å korrigere den økonomiske kursen slik at målet om netto driftsresultat på 3 % i 2009 kan nås.

Prosesen gjennomføres som ekstraordinære arbeidsmøter i tillegg til ordinær møteplan og med større hyppighet. Arbeidet skal lede fram til et beslutningsgrunnlag som først drøftes på plankonferansen i mai, og dernest danner vedtaksgrunnlag for sak om plan- og budsjettprosessen i juni 2007. Det erkjennes at en sannsynlig konsekvens av målsettingen kan bli nedbemanning. Prosessen skal drives innenfor en aktiv åpenhetskultur som trykker dialog og innsyn fra alle parter.

Prosesen skal ha et brukerorientert fokus, med vektlegging på effektivisering. Med utgangspunkt i det faktum at Ås kommunes driftsutgifter er blant de høyeste i Follo, og ved hjelp av bearbejdede KOSTRA-data skal hele kommunens virksomhet gjennomgås for å avdekke innsparingsområder og iverksette tiltak. Målet er å redusere driftskostnadene pr. innbygger og oppnå et netto driftsresultat på 3% i 2009. Som en del av prosessen skal også mulige inntektskilder vurderes, herunder bl.a. eiendomsskatt, salg av eiendom etc.

En foreløpig skisse til prosess ser slik ut;

- Fram til medio februar utarbeider administrasjonen nye grunnlagstall mht. driftskostnader basert på oppdaterte KOSTRA-tall.
- Ca. 15. februar avholdes halvdagssamling med kommunestyret hvor den økonomiske situasjon presenteres, sammen med fremdrift og detaljer for prosessen videre.
- Fra februar til mai bearbeider formannskapet hele driftsorganisasjonen og vurderer tiltak. Ingen vedtak fattes. Rådmannen er ansvarlig for drøftingsgrunnlag til hvert møte. Møtene har karakter av drøftingsmøter. Hensikten er å bygge størst mulig eierskap til utfordringer og muligheter. Det legges opp til møter hver 14. dag, uavhengig av ordinære formannskapsmøter.
- På plankonferansen i mai presenteres en foreløpig skisse til reorganisering av driften innenfor de nødvendige økonomiske rammer. På konferansen drøftes også alternative inntekstskilder.
- I juni fremmer rådmannen sak vedr. plan- og budsjettprosessen på basis av de vurderinger som er drøftet i plankonferansen. Siktemålet er konkretisering av umiddelbare tiltak for å nå målet om netto driftsresultat på 3% i 2009.

Fra høsten 2007 vil det bli igangsatt tiltak i henhold til vedtaket i juni.

Vedlegg til K-sak 71/06

NOTAT**Dato** : 27.11.2006   Saknr/ark: 06/1250/145   Løpenr. 17718/06**Til:**   **Formannskapet**
Fra   Rådmannen**Saken gjelder:****HANDLINGSPROGRAM MED ØKONOMIPLAN 2007-2010. UTDYPENDE KOMMENTARER**

Det vises til handlingsprogram og økonomiplan for 2007- 2010, foreløpig versjon 3.11.06. I dette notatet redgjør rådmannen for endringer som har skjedd i forhold til utkast til økonomiplan 2007 - 2010. Administrasjonen har mottatt spørsmål fra ordfører vedrørende handlingsprogrammet som rådmannen mener er av allmenn interesse. I dette notatet besvares også disse spørsmålene. I tillegg følger tre korrigerende tabeller i vedlegg 4 i handlingsprogrammet som viser fordelingen av barn på skolene i Ås.

Endringer i forhold til økonomiplan 2007 - 2010 Nye opplysninger

I en tilleggsproposisjon i november har regjeringen lagt til grunn at kommunene får mer i skatt og rammetilskudd enn det som antatt i statsbudsjettet. For 2007 er beløpene henholdsvis 2.523.000 kroner i økt rammetilskudd og 433.000 kroner i økte skatteinntekter. I foreløpig versjon av handlingsprogram og økonomiplan er det forskuttert en styrket kommuneøkonomi i 2008 og 2009. Rådmannen tolker økningen i høst dit hen at noe av denne forskutteringen allerede kom i 2007. Det betyr at man kan heve inntektsanslaget for 2007, men at man for resten av årene i planperioden ikke bør heve det i særlig grad.

Pensjonssatsen for Statens pensjonskasse blir 2 prosentpoeng lavere enn det som er lagt til grunn i budsjettet. Imidlertid blir trolig utgiftene til KLP høyere enn budsjettet på grunn av reguleringspremie for fratrådte medlemmer, jf. f-sak 75/06. Rådmannen antar at disse to effektene vil utligne hverandre, og vil anbefale at kontoklasse lønn og sos. utg. under funksjon 202 (side 21 i vedlegget) reduseres med 2 mill. kroner og funksjon 180 økes (side 15) med tilsvarende beløp.

I tråd med Sykefraværutvalgets anbefalinger foreslår regjeringen å fjerne hele reduksjonen på 4 prosentenheter i arbeidsgiveravgiften for arbeidstakere over 62 år. I Ås kommunes plan for seniorpolitikk er det forutsatt at redusert arbeidsgiveravgift for de over 62 år skal bidra til å finansiere seniorpolitiske tiltak. Beløpets størrelse er anslått til 100.000 kroner.

Tilskudd til Legevakten i Ski blir 50 000 kroner høyere enn det som er lagt inn i budsjett 2007, jf sak 17 den 7.11.06 i styret for Follo Legevakt IKS.

I f-sakene 75/06 og 76/06 er det lagt opp til at disposisjonsfondet økes med 8,29 mill kroner. Dette medfører at oversikt over sentralt disposisjonsfond i tabell på side 51 i vedlegget bør endres. I 2008 er det forutsatt bruk av disposisjonsfond tilsvarende budsjettet avsetning. For

2009 og 2010 er nivået på generelt disposisjonsfond teknisk lagt flatt som følge av at det her også ligger store uspesifiserte innsparinger.

Status pr. 31.12	Beløp i mill kroner				
	2006	2007	2008	2009	2010
Generelt disp. fond	9,7	24	24	24	24

Utfyllende opplysninger

Eiendomsskatt

I foreløpig versjon av handlingsprogram og økonomiplan ligger det inne en forutsetning om innføring av eiendomsskatt på verk og bruk, men ikke for boliger. I 2005 hadde 270 av 433 kommuner eiendomsskatt på verk og bruk. Av disse hadde 146 kommuner kun eiendomsskatt på verk og bruk mens 124 også hadde eiendomsskatt på boliger. I Akershus var det seks kommuner med eiendomsskatt på verk og bruk: Vestby, Nesodden, Sørum, Lørenskog, Nittedal og Skedsmo. Kun sistnevnte hadde også eiendomsskatt på boliger.

Eiendomsskatten inngår ikke i inntektsutjevningen for kommunene etter gjeldende regler. Rådmannen er ikke kjent med at det planlegges en slik kobling. Rådmannen er heller ikke kjent med at skatlegging av verk og bruk kan bli motsvart av økte avgifter eller priser fra statlige virksomheter på lokalt nivå.

I saksframlegget til handlingsprogram og økonomiplan har rådmannen skrevet at dersom forslaget om eiendomsskatt på verk og bruk blir fulgt opp, vil rådmannen utarbeide nødvendige vedtaksdokumenter. Slike dokumenter vil bli framskaffet til møte i formannskapet førstkommande onsdag. Dersom eiendomsskatten skal ha virkning for 2007, må det treffes vedtak i forbindelse med kommunestyrets behandling av handlingsprogram og økonomiplan i desember.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er som tidligere nevnt ofte regnet som den viktigste indikatoren for kommunens økonomi. I tabellen under punkt 2.1.8 i handlingsprogram og økonomiplan er netto driftsresultat presentert med og uten uspesifisert innsparing, samt hva det hadde vært med et normalt nivå på momskompensasjonsinntektene. Ut fra tall for 2008 (-17,3 mill. kroner), 2009 (-15,6 mill. kroner) og 2010 (-12,8 mill. kroner), kan tabellen tolkes dit hen at den vanskelige økonomiske situasjonen blir mindre krevende utover i planperioden. Framskrivningen bygger imidlertid på en forutsetning om at det ikke skal komme noen uforutsette økninger i driftsutgiftene i planperioden. Med de erfaringer man har gjort ved årets rullering, hvor det ligger an til økte driftsutgifter som ikke ligger i gjeldende plan, kan det reises spørsmål om ikke denne forutsetningen er vel optimistisk.

SFO

SFO fremstår i budsjett 2007 med en netto utgift for kommunen med om lag 2,5 mill kroner, jf side 22 i vedlegget. Av dette beløpet utgjør SFO-tilbudet til barn ved Rustadtunet 1,3 mill kroner slik at den kommunale egenandelen utover dette er 1,2 mill kroner. I tillegg kommer utgifter til lokaler som føres under grunnskolefunksjon, samt administrasjonsutgifter og midler avsatt til lønnsvekst. Satsene ved SFO er prisjustert i 2006 og det legges opp til det samme i 2007. Lønnsutviklingen i forhold til nåværende bemanning har bidratt til at inntektene ikke er høye nok til at ordningen blir selvfinansierende.

Rettelser

Det er lagt inn et for lavt beløp til Kirkelig fellesråd i forhold til sentrale lønnstillegg. Posten

må økes med 48 000 kroner.

Når det gjelder prosjekt bostedsløse i 2008 så er det muligheter for å søke Husbanken om tilskudd til dette når prosjektbeskrivelsen er klar. Lånefinansieringen kan i tilfelle reduseres tilsvarende.

Spørsmål til oppvekst- og kultursjefen

1. Kan en innsparingsmulighet være å ha 15 elever pr lærer

Spørsmålet har vært drøftet med rektorene. Vi ser at det kan være muligheter å øke antall elever pr lærer, men det vil føre til mindre voksentetthet i skolen. Dette kan få konsekvenser som f.eks. vanskeligere å differensiere og en tyngre arbeidssituasjon for lærerne.

Våre skoler er i liten grad tilpasset moderne undervisningsformer. Det er få muligheter til klasserom som kan ta 50 elever som gjør at 1 lærer f.eks. kan ha ansvar for 50 elever i studietimer. Dette er vi avhengig av for å kunne øke antall elever i gjennomsnitt. Det vil si at det må foretas mindre ombygginger i de fleste av våre skoler, som f.eks. å rive noen vegger og sette inn skyvedører/ glassdører mellom klasserom.

Med dette som utgangspunkt må vi også se på den økonomiske fordelingsmodellen for skolene.

Dette trenger vi noen måneder på å få utredet og for å se hvilke muligheter som ligger på hver skole.

Vi ser at vi kan greie å ta ned 5 lærerstillinger fra 01.08.07 under forutsetning at det evt. gjøres noe med det fysiske miljøet på de aktuelle skolene. Dette vil gi en besparelse på kr 950.000 for 2007 og kr 2.300.000 for 2008. Kostnadene ved evt. utbedringer i skolen er ikke utredet.

Ved å øke antall elever pr lærer, kan det være at enkelte av skolene får et høyere delingstall enn de hadde pr klasse da Stortinget opphevet klassebegrepet. Dette etterspør Fylkesmannen hvert år, og vi har ikke anledning til å gå utover dette tallet som varierer fra skole til skole avhengig av hvorledes tallet var da det ble innført i 2003. Det må derfor evt. søkes om dispensasjon fra dette. Dette er det usikkerhet på om vil bli gitt.

Vi ber derfor om å få bruke våren på å utrede forslaget og konsekvensene ved dette. Men skolene er villige til å redusere antall lærerstillinger med 5 fra høsten 2007. Vi må komme tilbake igjen på hvilke skoler dette skal gjøres etter at fysiske forutsetninger er utredet og ny økonomimodelle er utarbeidet.

Spørsmål til helse- og sosialsjefen

1. Konto 1.3210 Sosialkontortjenester: Hva skyldes at netto utgifter øker fra 4.880' i 2006 til 7.635' for resten av perioden?

Økningen er kr. 2.755 000

Ansvar for støttekontaktvirksomheten ble overført fra vikarbasen. Dette utgjør kr. 1 663 138. En teknisk overføring. Overføring fra staten til NAV reformen kr. 350.000. Resten er lønnsøkning.

2. Konto 1.3402, 1.3411, 1.3412, 1.3420, 1.3421 og 1.3430: Netto utgifter øker samlet fra 36.875' i 2006 til 41.647' i 2007 og til 53.436 fra 2008. Hva skyldes økningen og hvordan

kan økningen spesifiseres?

Nettoutgiftene er økt på 1.3411, 1.3412, 1.3420, 1.3421 og 1.3430 på grunn av at all egenbetalinger for korttid og langtidsopphold er overført til ukap 1.3400. Økning utover dette er generell lønnsøkning, økning av kostnader til medisin, bleier, praksiskompensasjon til tilsynslegene, økt driftstilskudd til privatpraktiserende fysioterapeuter og redusert sykepenger.

Når det gjelder hjemmetjenestene 1.3421 og 1.3441 ble ressursene som følge av omorganiseringen i 2006 omfordelt mellom disse. Derfor er det økningen på 3421 og reduksjonen på 3441- en teknisk overføring mellom kap. Økning utover dette er pga lønnsøkning, medikamenter.

Økningen i nytt sykehjem er på grunn av økt antall senger. Tabellen under viser bemanningen på de ordinære postene igammelt og nytt sykehjem.

	Antall årsverk	Antall pasienter	Pleiefaktor
Gammelt sykehjem	69,7469	72	0,97
Nytt sykehjem	71,99	80	0,90

- Det betyr at bemanningen pr bruker går ned i nytt sykehjem.
- Driftskostnadene er beregnet ut pr seng i forhold til dagens kostnader – økningen er altså pga flere pasienter.
- Nytt tiltak er den forsterkede enheten som vi ikke har i dag.

3. *Konto 1.3450 Dagavdelingen: Hvorfor øker lønnsutgiftene fra 1.658' i 2007 til 2.355 fra 2008?*

Det er planlagt en ny dagavdeling for demente. Det er planlagt 2 nye stillinger + driftsutgifter.

4. *Konto 1.3520 Kajaveien: Hvorfor øker lønnsutgiftene fra 7.465' i 2006 til 8.736 fra 2007?*

Lønn og funksjonstillegg er økt og er kompensert. Boligen måtte gå over til våken nattevakt i mars 2006 og det medførte økte lønnsmidler, samt at økt timetall for senvakten. Driftsbudsjettet er ikke økt.

5. *Konto 1.3630 Kantine: Hvorfor øker utgiftene fra 501' i 2007 til 917' i 2008?*

På det nye sykehjemmet blir det en kafeteria som må ha bemanning. Det er lagt til midler til det + til mat.

6. *Totalt for H/S: Hvorfor er sum 6 Salgsinntekter redusert fra 19.095' i 2006 til 15.217' i 2007?*

Inntekter barnevern er redusert fra kr. 2 559 000 til kr. 840 000. For enkelte barnevernstiltak legger kommunen ut for Statens barnevern og som Staten senere betaler tilbake – altså ingen reell inntekt. Vi har nå langt færre i slike tiltak.

Grunnen til at inntektene har gått ned er at vi i 2006 budsjetterte med for høyt anslag på døgnopphold. I tillegg er fordelte utgifter i forbindelse med vikarbasen ikke med i 2007 budsjettet – det ble ført som inntekt på budsjettet for vikarbasen. Altså ingen reell inntekt.

7. *Hvor mye sparer vi om kommunen bare viderefører gjeldende pasientantall (72) i det nye sykehjemmet?*

Vi har i dag en dekningsgrad på 20% og selv med det har vi problemer med å finne plass til alle som søker. I høst har vi hatt pasienter på sykehus som har ligget over fristen for utskrivning.

I 2008 må vi ha 75 plasser ved sykehjemmet for å opprettholde 20% dekningsgrad.

Alternative forslag til innsparing

- Ikke ta i bruk 1 enheter a 10 plasser. Innsparing kr. 2.600.000

Da er det tatt hensyn til tap av inntekter med kr. 960 000 og variabel lønn og tillegg med kr. 380 000. Det blir ikke reduksjon av nattevakter; her er nattbemanningen allerede minimum. Konsekvensen blir at noen resurser blir igjen på den motsatte enheten da to enheter bl.a deler resurser på helg og kveld. Det betyr at en ikke kan dele resursene på 2 enheter og si at vi sparer halvparten. Gevinsten må bli noe mindre.

8. *Hva sparer vi på å la være å ta i bruk den forsterkede enheten?*

- Ta i bruk 3 senger i forsterket enhet. Innsparing kr. 2.100.000
Vi bør ta i bruk 3 av plassene i forsterket enhet fordi vi har brukere i bokollektivene som ikke passer inn der. De er til fare både for medpasienter og ansatte siden boligene ikke er tilrettelagt for målgruppen. Det blir ikke reduksjon av nattevakt.
- Ikke ta i bruk forsterket enhet. Innsparing kr. 6.000.000?
Hvis man ikke tar i bruk forsterket enhet vil det bli merkostnadene i bokollektivene på grunn av behov for høyere bemanning. Evt, kjøp av ekstern plass.
- Ikke ta i bruk dagavdeling for demente. Innsparing kr 639.000

9. *Hva sparer vi ved å utsette oppstart for ny dagavdelingen for demente?*

Forslagene er ikke utredet med en konsekvensanalyse. Vi bør få tid på å se på ulike modeller for innsparing i det nye sykehjemmet. Vi kan ikke ta ned bemanning på den enkelte enhet, da den ligger mellom mediums bemanning og minimumsbemanning.

10. *Hva sparer vi ved å ha begrenset åpningstid i den nye kantina?*

Forslaget i budsjettet har en åpningstid fra 10.30 – 15:30.

Forslaget innebærer kantine for ansatte, lunsj og middagsservering for beboere i omsorgsboligene, beboere på sykehjemmet og andre.

Reduksjonsforslag

Kantine for ansatte og lunsj for beboere på området med åpningstid 10:30 -13:00.

Da kan nettoutgiften reduseres med kr. 129.000. Det vil bety at man fortsatt må kjøre ut middag til omsorgsboligene som i det første forslaget vil bli ett tilbud i kafeteriaen for de som ønsker det. Omfanget vet vi ikke på nåværende tidspunkt og kan derfor ikke beregne merkostnadene.

Tabeller i handlingsprogrammet (vedlegg 4) som viser den riktige fordelingen av antall barn på skolene i Ås

Barneskoler Antall elever	2006	2007	2008	2009	2010	Kapasitet
Nordby	294	286	295	319	338	420

Sjøskogen	174	179	184	184	186	250
Solberg	146	145	150	147	140	170
Hele Nordby	614	610	629	650	664	840

Tabell 5: Antall elever i barneskolene i Nordby (Prognosetall 1,5%)

Ungdomsskole Antall elever	2006	2007	2008	2009	2010	Kapasitet
Nordbytun	282	277	279	271	278	360

Tabell 6: Antall elever i ungdomsskolen i Nordby (Prognosetall 1,5%)

Barneskoler Antall elever	2006	2007	2008	2009	2010	Kapasitet
Kroer	121	109	97	97	99	175
Rustad	360	355	351	327	331	448
Åsgård	342	334	327	325	325	560
Brønnerud	119	121	124	129	137	175

Per A Kierulf
Rådmann

ÅS KOMMUNE

Kommunestyret

Sak 72/06

Utv.sak nr 72/06

SØKNAD OM LÅNEGARANTI - NY SMÅBARNSAVDELING I DYSTERLIA BARNEHAGE

Saksbehandler: Marit Øien Kristoffersen

Arkivnr: 256

Saknr.: 06/2510

Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Formannskapet	78/06	29.11.2006
Kommunestyret	72/06	13.12.2006

Formannskapets innstilling 29.11.2006:

Søknaden om lånegaranti fra Dysterlia barnehage avslås.

Formannskapets behandling 29.11.2006:

Dag Guttormsen (H) fremmet følgende alternative forslag til rådmannens innstilling:
Søknaden om lånegaranti fra Dysterlia barnehage innvilges.

Votering:

Rådmannens innstilling ble tiltrådt 6 – 3 (Sp, H, V) ved alternativ votering mot H's forslag.

Rådmannens innstilling: Tilsvare formannskapets innstilling til kommunestyret.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Formannskap

Kommunestyre

Vedlegg som følger saken trykt:

1. Søknad om lånegaranti av 25.10.06 med vedlegg.
2. Forskrift om kommunale garantier

Vedlegg som ligger i saksmappen: Ingen

Utskrift av saken sendes til:

Dysterlia barnehage

Revisor

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Dysterlia barnehage søker i brev av 25.10.06 om lånegaranti på 1,55 mill kroner i forbindelse med utvidelse av barnehagen med 9 småbarnsplasser. Det skal oppføres et nybygg på 150 m² til den nye avdelingen. Nybygget er planlagt ferdigstilt sommeren 2007. Pr september 2006 har Dysterlia inne 38 barn over tre år.

Utvidelsen av antall plasser ved Dysterlia ligger ikke inne i gjeldende barnehageplan. I henhold til foreløpig versjon av Handlingsprogram 2007-2010 vil kommunen etter utvidelsen av Haugtussa Steinerbarnehage og utbygging av Frydenhaug barnehage i 2007 ha full barnehagedekning.

Kommunen kan i henhold til forskrift om kommunale garantier gi simpel garanti til andre virksomheter/tredjeperson. Vedtak om garanti som overstiger 0,5 mill kroner skal oversendes Fylkesmannen for godkjenning.

Vurdering med konklusjon og begrunnelse:

Kommunen rullerte i 2005 gjeldende barnehageplan. Med de utbygginger og utvidelser som ligger inne i gjeldende plan vil kommunen ha full barnehagedekning i 2007/2008. Den tenkte utvidelsen av Dysterlia med 9 småbarnsplasser ligger som nevnt ikke inn i gjeldende plan.

Private barnehager er en viktig aktør for å nå målet om full barnehagedekning, men ettersom kommunen med gjeldende igangsatte planer vil nå full dekning finner ikke rådmannen å kunne gå inn for å innvilge søknaden om lånegaranti.

Vedlegg 1 til K-sak 72/06

Dysterlia barnehage
Liaveien 20 B
1430 ÅS

ÅS KOMMUNE	
Dato:	Saksbeh.:
25/10-06	MKR
Sak.nr.:	
06/2540-1	
Løpenr.:	
16/70/06	
Ark.kode:	
256	
Ref.:	Kopi til:

Ås kommune
Oppvekst – og kulturetaten
Postboks 195
1431 ÅS

25.10.06

**SØKNAD OM LÅNEGARANTI VEDRØRENDE NY SMÅBARNSAVDELING I
DYSTERLIA BARNEHAGE**

Dysterlia barnehage ønsker å utvide barnehagen med en småbarnsavdeling. Barnehagen har relativt store uteområder og vi ønsker å bruke noe av dette til å bygge en ny avdeling. Denne ønsker vi å ha ferdigstilt sommeren 2007, slik at vi kan ta inn barn fra 1. august 2007. Vi har her lagt ved tegning/skisse og som det fremkommer av denne så vil den nye avdelingen være på 150 kvm. Vår entreprenør, ALFA ØST AS, har laget en planskisse samt kommet med en estimert pris på kr 1.800.000,-. Som det fremgår av budsjettet vårt så har vi regnet med en total kostnad på kr 2.000.000,-, som inkluderer interiør/utstyr i den nye avdelingen. Budsjettet vårt ligger inne med en relativt høy rentesats (8 %), noe som gjør oss i stand til å vurdere fastrente på hele eller deler av lånet hvis det er aktuelt når den tid kommer. De nye satsene for statstilskudd for 2007 har i følge Private Barnehagers Landsforbund nå økt til 810 945,- (vedlagt utregning fra PBL). Vi har i vårt budsjett beregnet dette til 782 775,-. Denne økningen er da med å styrke vårt positive resultat.

I første omgang så ønsker vi å ta inn 9 barn på denne avdelingen. Dette vil gi oss et investeringstilskudd fra Staten på kr 50.000,- pr. barn, dvs. totalt kr 450.000,-.

Resterende, kroner 1.550.000,- må finansiere gjennom banklån. De øvrige tallene i vedlagte budsjett bygger på informasjon/tall-materiale vi har fått fra økonomiavdelingen i Ås kommune.

Vi tillater oss herved å søke om en lånegaranti for et byggelån pålydende kr 1.550.000,-.

Ås kommune har mottatt årsregnskapet for 2005, og av dette fremkommer det at barnehagen har en "sunn" økonomi. Kopi av dette følger.

Dersom dere trenger flere opplysninger, ta gjerne kontakt med undertegnede på tlf. 915 68 849 eller mail: gihvattum@hotmail.com.

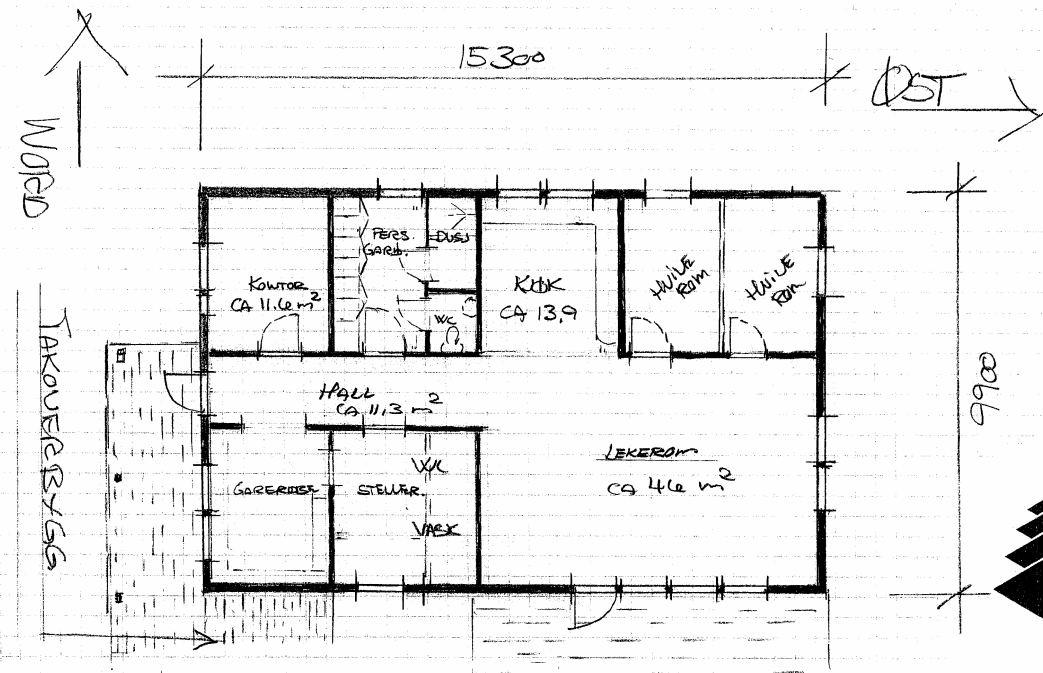
Vi håper på et raskt og positivt svar.

Med vennlig hilsen
for Dysterlia barnehage

Gunn Iren Vassli Hvattum

Vedlegg: 1) Budsjett
                  2) Skisse over ny avdeling
                  3) Årsregnskap for 2005
                  4) Utrekning fra PBL vedr. statssøtte

Dysterlia Barnehage , Bygging av småbarnsavdeling									
				Utgifter		Inntekter			
Lønn	Ped.leder	1	335000		335000				
	Assisterter	2	265000		530000				
Arb.g.avgift		14,10 %			121965				
Feriepenger		12 %			103800				
Renter		1550000	8 %		124000				
Avdrag		1550000	20		32000				
Forsikring B					5000				
Gruppeliv + yrkesskade					2000				
Pensjonsforsikring					55000				
	Barn ant								
Støttlig støtte	9	86975					782775		
Kommunal støtte 9 barn a							318951		
Foreldrebetaling	2151,52	11 mnd	23666,72				213000		
Sum					1308765		1314726		
Over/Underskudd							5961		
Arkitekt			0						
Investeringsstilskudd	9 barn à kr. 50.000		450000						
Konstnad	150m2		2000000						
Lån			1550000						
Kommunal støtte	små barn	antall	faktor	oppholdst.	stat faktor	Sum	fakt.søskenm	14 %	
Faktorer		1,8	9	2160	34992	36,72	1284906,24	29820,0672	
Sum komm. støtte		318950,827							

EKS. BHS/b

SKISSE UTKAST
GRUNNFLATE CA 151,5

Vedlegg 2

Forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier.

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 2. februar 2001 med hjemmel i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 51 nr. 3.

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder når kommuner og fylkeskommuner stiller kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre enn kommunen eller fylkeskommunen selv.

§ 2. *Simpel kausjon/selvskyldnerkausjon*

Når en kommune eller fylkeskommune stiller garanti for tredjepersons økonomiske forpliktelse, kan kommunen/fylkeskommunen bare forplikte seg ved simpel kausjon. Godkjenningsmyndigheten kan dispensere der kreditor i hovedforholdet er en privatperson.

§ 3. *Tidsavgrensning*

Vedtak om garantistillelse og garantiavtale/-erklæring skal alltid angi garantiens varighet. Ved garantier knyttet til investeringer skal garantiens varighet ikke overstige investeringsobjektets levetid.

Ved garantier for driftsutgifter skal garantitiden settes så kort som mulig.

Garantier for ansattes lån skal i tillegg til begrensningene i første og annet ledd begrenses til ansettelsesforholdets varighet.

Garantiperioden kan ikke strekke seg utover 2 år fra forfall for fordringen mot hoveddebitor. Det kan ikke stilles garantier med varighet over 40 år.

§ 4. *Maksimumsbeløp*

Vedtak om garantistillelse og garantiavtale/-erklæring skal alltid angi det maksimumsansvar garantien omfatter.

§ 5. *Garantier for små beløp*

Garantier der maksimumsansvaret er lavere eller lik kroner 500.000 trenger ikke statlig godkjenning.

§ 6. *Garanti for tidligere gjeld ved omdanning til ansvarlig selskap*

Kommuner og fylkeskommuner kan garantere for gjeld de tidligere har hatt direkte ansvar for, når virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen tidligere har drevet selv skilles ut i et selskap med begrenset ansvar, og gjelden samtidig overføres til selskapet. Det samme gjelder der virksomhet som har vært drevet av et interkommunalt selskap med ubegrenset deltakeransvar overføres til et selskap med begrenset ansvar. I slike tilfeller kan garantien stilles som selvskyldnerkausjon.

Garantier som omhandlet i første ledd skal godkjennes av statlig myndighet på vanlig måte.

§ 7. *Ikrafttreden*

Forskriften gjelder fra 1. mars 2001. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 9. februar 1993 nr. 4046 om kommunale og fylkeskommunale garantistillelser.

Utv.sak nr 73/06

TRAFIKKSIKKERHETSPLAN- REVIDERT TILTAKSPLAN 2006

Saksbehandler: Arne-Rino Bergli

Arkivnr: Q81

Saknr.: 06/2301

Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Hovedutvalg for teknikk og miljø	91/06	19.10.2006
K.råd for funksjonshemmede	9/06	17.10.2006
Ås Eldreråd	14/06	17.10.2006
Formannskapet	71/06	01.11.2006
Kommunestyret	73/06	13.12.2006

Formannskapets innstilling 01.11.2006:

Følgende tiltaksplan vedtas:

Kommunale veier

Prioritet	Tiltak	Komm. midler (kr.)	Forventet tilskudds- midler (kr.)	Totale kostnader (kr.)
01	2 stk. veibommer på Rustadflata	6 000	24 000	30 000
02	Fartshumper på aktuelle veistreknings. Trafikkhumper må merkes	28 000	112 000	140 000
03	Fortau i Moerveien Frisikt må sikres i krysset mellom hotellet og brannstasjonen ved at hekken fjernes eller trekkes tilbake	70 000	280 000	350 000
04	Fotgjengerfelt tilpasset retnings- og bevegelseshemmede over Brekkeveien fra drosjeholdeplassen til gangveien mellom Brannstasjonen og Moerveien 10 (Posthuset).			
05	Det er vanskelig å komme til å fra Ås stasjon for synshemmede. Det burde være bedre markering med brostein fram til gangfeltet over Brekkeveien ved bussholdeplassen.			
06	Parkeringsplassen ved Åstunet avgrenses slik at det ikke er mulig å parkere på gangarealet. HC-parkeringen utenfor apoteket bør utbedres.			
07	Det utarbeides en enhetlig metodikk for kryssing av veier for funksjonshemmede.			
08	Veilys langs skolesti Hestekoene til Nordbyskolene	90 000	360 000	450 000
09	Parkering forbudt-skilt v/Brønnerud skole	2 000	8 000	10 000
10	Fortau langs Bjørkeveien på strekningen Furuveien-Briskeveien	40 000	160 000	200 000
11	Trafikkøy i krysset Solfallsveien/Liaveien	4 000	16 000	20 000

12	Av-og påstigningsrampe v/Brønnerud skole	14 000	56 000	70 000
13	Tilrettelegge for sykkelvei Abberud – Vestby grense	16 000	64 000	80 000
14	Veilys langs Brønnerudveien til Brønnerud skole	30 000	120 000	150 000
15	Rundkjøring i krysset Sjøskogenveien/Nordskogenveien	200 000	800 000	1 000 000
16	Gang- og sykkelvei langs Søråsveien inkl. veilys	160 000	640 000	800 000
17	Gang-og sykkelvei - Gml.Mossevei m/fartshumper	300 000	1 200 000	1 500 000
18	Parkeringsplass ved Verkenbakken i Gamle Kongevei	10 000	40 000	50 000
19	Videreføring av gang-og sykkelvei i Emily Kirkerudsvei	180 000	720 000	900 000
20	Gang- og sykkelvei langs Myhrerveien fra krysset mot Gultvedt gård til riksvei 152 (Drøbaksveien)	120 000	480 000	600 000
21	Utvidelse av Kvestadveien	120 000	480 000	600 000
22	Gang- og sykkelvei langs Børsumveien inkl. veilys	1 140 000	4 560 000	5 700 000
	Sum totalt	2 630 000	10 520 000	13 150 000

Fylkesveier

Prioritet	Tiltak	Beregnet kostnad 1000 kr
01	Det opphøyde gangfeltet over Kroerveien fra Parallellen øst for Drottveien sikres bedre ved: Frisiktsone etableres langs sørsida av Kroerveien på begge sider av gangfeltet ved at hekker og gjerder fjernes eller trekkes tilbake. Det anlegges rumlefelt på begge sider av gangfeltet. Lysforholdene bedres. Skiltinga bedres. Enkelt lyskryss	50
02	Opphøyd gangfelt i Kongeveien ved Høgskoleveien	12
03	Veibelysning langs Hogstvetveien på strekningen jernbaneundergangen- Solliveien	100
04	Sette ned hastigheten til 50 km/t på Kongeveien	20
05	Gangfelt Kjærnesveien ved Kjonebakken	10
06	Markering av gangfelt i x Fagerliveien-Kroerveien	15
07	Veilys langs Hogstvetveien - undergang NSB til S.Moer	60
08	Gangfelt og veilys i X mellom Askehaugveien og Kongeveien	20
09	Gang-og sykkelvei ved Furumoen inkl.busslomme	705
10	Gang-og sykkelvei langs Kjærnesveien	3 300
11	Gang-og sykkelvei fra Furumoen til Revhaugkrysset	900
12	Gang-og sykkelvei Meierikrysset – Syverudveien	560

13	Gang-og sykkelvei Egget-Melby inkl.fartshumper	1 735
14	Gang- og sykkelvei fra Bestefars vei, langs Kroerveien, til krysset med Solfallsveien	150
15	Rundkjøring i Rustadporten og av-/påstigningsplass i Kroerveien	500
16	Venstresvingfelt på Kongeveien ved Bølstad gjenbruksstasjon	500
17	Gang-og sykkelvei langs Sundbyveien	3 400
18	Endring/utbedring av Norderåstoppen	2 000
19	Gang-og sykkelvei fra x med Syverudveien til Egget	4 000
20	Veirekkverk langs fortau gjennom Spørretfeltet	180
21	Ny Bølstad bru	2 000
22	Legge Hogstvetbekken i nytt elveleie ved behov	850
	Til sammen	21 067

Riksveier

Prioritet	Tiltak
01	Ny rv 152 Holstad - Ås sentrum
02	50 km/t på rv 154 – Nordbyveien
03	Flytte kryssningspunkt ved Shellstasjonen Korsegården slik at det blir sikker skolevei
04	Gang-og sykkelvei/fortau langs Holstadveien fra Sentrakrysset til Nyborgveien
05	Forbedre veilyset i gangfelt på rv 152 ved Åsgård skole og i kryss med Idrettsveien
06	Gangveisluse ved Meierikrysset; rv 152
07	Gangfelt til busslomme ved NLH på sørsiden av Rv 152
08	Gangveisluse ved Fougnerbakken; rv 152
09	Utbedring av hovedinnkjøringen til UMB fra riksvei 152
10	Utbedre gang-og sykkelveien fra Meierikrysset til IHA (husdyrfag)
11	Opphøyd gangfelt på riksvei 152 ved kryssningspunktet Kvestadveien/Gamle Mossevei
12	Fartsgrense 50 km/t på riksvei 152 på strekningen Nyveien-Fjøser. Pluss markering av gangfelt
13	Opphøyd gangfelt rv152-Holstadveien
14	Fartsgrense på 40 km/t i Sundbyveien
15	Opphøyd gangfelt på rv 154 ved Bamsebu
16	Opphøyd gangfelt ved Aud Max og Samfunnsveien
17	Diverse tiltak i x rv 154 og Nygårdsveien
18	Venstresving på rv 156 - Mosseveien i x med Toveien
19	Utkjørselsanering rv 156 - Mosseveien, ved Nedre Bekk
20	Veirekkverk langs fortau i Sentralveien; rv 152
21	Merke gangfelt i krysset riksvei 152/Osloveien
22	Venstresvingfelt på rv 152 i x med Osloveien
23	Venstresvingfelt på rv 154 i x med Grenseveien
24	Markering av gangfelt på rv 154 ved Tamburbakken
25	Parkeringsplass ved Askehaugkrysset; rv 156
26	Tilrettelegge for gang-og sykkelvei langs Gml Mossevei fra Ringnes til Oslo grense
27	Lysregulering av gangfelt ved Bamsebu, rv 154
28	Stenge utkjøringen fra Solbergveien til rv 154

29	Gang-og sykkelvei langs rv 154 fra Tamburbakken til Ski grense
30	Forbedre leskur i busslomme ved E6 Korsegården
31	Gangveiundergang i Meierikrysset; rv 152
32	Søndre Tverrvei

For 2007 utfordres elevene ved de enkelte skoler å få fram og prioritere tiltak i skolenes nærrområder – for inntak i planarbeidet for 08.

Formannskapetets behandling 01.11.2006:

Dag Guttormsen (H) leverte forslag fra Gunnar Kvande-Pettersen (H) som oversendes rådmannen for vurdering ved neste rullering av trafikksikkerhetsplanen.

Jorunn Nakken (V) fremmet Ivar Sæveraas' (V) forslag i hovedutvalget som alternativ til hovedutvalgets innstilling prioritet 1 under riksveier:

Riksveier:

Det er behov for å gjennomføre en helhetlig vurdering av Rv152 mellom Holstad og Korsegården fram mot 2010. Punkt 1 flyttes til punkt 33

Votering:

Hovedutvalgets innstilling prioritet 1 under riksveier ble tiltrådt 7-2 (SV, V) ved alternativ votering mot V's forslag.

Hovedutvalgets innstilling for øvrig ble enstemmig tiltrådt.

Behandling i Hovedutvalg for teknikk og miljø 19.10.2006:

Arne Hillestad (Frp) fremmet følgende forslag under kommunale veier:

Punkt 1 tas ut

Punkt 2 blir punkt 10

Punktene 2-7 i kommunalt råd for funksjonshemmede blir prioritert inn som 4-9 i trafikksikkerhetsplanen.

Egil Ørbeck (H) fremmet følgende forslag:

Kommunale veier:

Trafikkhumper må merkes

Fylkesveier:

Punkt 3 blir punkt 1

Punkt 20 blir punkt 14

Riksveier: punkt 4 strykes

Ingunn Taksdal (SV)

Punkt 7 sløyfes.

Punkt 12 løftes til over punkt 6

Fylkesveier

Punkt 3 heves til punkt 1

Punkt 4:

Utveien tas ut av punktet

Nytt punkt 4 heves til pkt 2

Riksveier: prioritet 1 erstattes med nytt punkt: Rv152 etableres som miljøprioritert vei på hele strekningen fra Nyborgveien til Korsegården

Tilegg til innstillingens punkt 1:

Før ny Rv152 etableres mellom Holstad og Ås sentrum skal det gjennomføres en konsekvensutredning knyttet til trafikksikkerhet på strekningen mellom Ås sentrum og Korsegården.

Nils Marås (A) fremmet følgende forslag:

Riksveier:

Punkt 10 flyttes til punkt 3 og gis ny tekst:

Flytte kryssingspunktet ved Shellstasjonen Korsegården slik at det blir sikker skolevei.

Ivar Sæveraas (V) fremmet følgende forslag:

Riksveier:

Det er behov for å gjennomføre en helhetlig vurdering av Rv152 mellom Holstad og Korsegården fram mot 2010

Punkt 1 flyttes til punkt 33

Håvard Steinsholt (Sv) fremmet følgende forslag:

Vedtaket får følgende tillegg:

For 2007 utfordres elevene ved de enkelte skoler å få fram og prioritere tiltak i skolenes nærområder – for inntak i planarbeidet for 08.

Votering:

Kommunale veier

Egil Ørbecks forslag om merking av fartshumper ble enstemmig vedtatt

Arne Hillestads forslag om pkt 1 ble vedtatt mot 1 stemme (AP)

Arne Hillestads forslag om pkt 2 ble vedtatt mot 1 stemme (V)

Arne Hillestads forslag kommunalt råd for funksjonshemmede ble vedtatt 5-4 (AP1, SP, SV2)

Ingunn Taksdals forslag om punkt 7 enstemmig vedtatt

Ingunn Taksdals forslag om punkt 12 ble vedtatt med 5 mot 4 stemmer (AP2, FRP,H)

Fylkesveier

Egil Ørbecks og Ingunn Taksdals forslag om punkt 3 enstemmig vedtatt

Ingunn Taksdals forslag om å ta Utveien ut av punkt 4 ble vedtatt mot 1 stemme (V)

Ingunn Taksdals forslag om å heve punkt 4 til punkt 2 ble enstemmig vedtatt

Egil Ørbecks forslag om punkt 20 ble enstemmig vedtatt

Riksveier

Ingunn Taksdals forslag om Rv152 fikk 4 stemmer og falt (SV2, V, SP)

Ivar Sæveraas's forslag om å flytte Rv152 til p33 fikk 4 stemmer og falt (SV2, V, SP)

Ingunn Taksdals tileggsforslag fikk 4 stemmer og falt (SV2, V, SP)

Egil Ørbecks forslag om å stryke p4 ble vedtatt med 5 stemmer mot 4 (SV2, V, SP)

Nils Marås's forslag om punkt 10 ble enstemmig vedtatt

Håvars Steinholts tilleggforslag ble enstemmig vedtatt

Vedtak i Hovedutvalg for teknikk og miljø 19.10.2006:

Følgende tiltaksplan vedtas: Tilsvarer formannskapetets innstilling til kommunestyret.

Behandling i K.råd for funksjonshemmede 17.10.2006:

Rådet drøftet seg frem til et fellesforslag, jf. rådets uttalelse.

Votering: Fellesforslaget ble enstemmig tiltrådt.

Vedtak i K.råd for funksjonshemmede 17.10.2006:

1. Prioritet 01 og 02 under kommunale veier bør utgå.
2. Kommunalt råd for funksjonshemmede er fornøyd med at Fortau i Moerveien har fått prioritet 05 i revidert tiltaksplan. Rådet bemerker at behovet for fortau gjelder på begge sider av Moerveien, se f.eks. strekningen lensmannskontoret - fargehandelen og opp Skoleveien.
3. Rådet tilrår at "Fortau langs Brekkeveien fra Ås stasjon til Esso" gis prioritet for å oppnå kortere avstand for bevegelseshemmede.
4. Rådet viser til rapporten "Tilgjengelighet i Ås" pkt. 3.4 siste avsnitt, og ber om at følgende blir tatt med i tiltaksplanen for å skape et roligere og sikrere trafikkbilde for retnings- og bevegelseshemmede:
 Fotgjengerfelt tilpasset retnings- og bevegelseshemmede over Brekkeveien fra drosjeholdeplassen til gangveien mellom Brannstasjonen og Moerveien 10 (Posthuset).
5. Rådet viser til viktigheten av tilgjengelighetsrapportens pkt. 3.4 femte avsnitt: "Det er vanskelig å komme til og fra Ås stasjon for synshemmede. Det burde være bedre markering med brostein fram til gangfeltet over Brekkeveien ved bussholdeplassen."
6. Rådet ønsker også å vektlegge følgende fra rapportens pkt. 3.5 om Åstunet: "Bilene parkerer slik at de sperrer adkomsten for rullestolbrukere (barnevogner) som vil bruke rampen opp til Åstunet. Parkeringsplassen bør avgrenses slik at det ikke er mulig å parkere på gangarealet." HC-parkeringen utenfor apoteket bør utbedres.
7. Rådet ønsker en enhetlig metodikk for kryssing av veier for funksjonshemmede.

Rådet har ingen merknader til fylkesveier og riksveier.

Ås Eldreråds behandling 17.10.2006:

Eldrerådets forslag til uttalelse: Tilsvarende elderrådets uttalelse.

Votering: Eldrerådets uttalelse ble enstemmig vedtatt.

Ås Eldreråds uttalelse 17.10.2006:

Som ved behandlingen av forslaget til någjeldende Trafikksikkerhetsplan fra 1. desember 2004 har Eldrerådet konsentrert sin uttalelse om eldres trafikksikkerhet, og fortrinnsvis til fylkes- og kommunale veier.

Generelle punkter er:

- * Fartsbegrensninger
- * Bedring av siktforholdene langs veier og i veikryss ved å fjerne vegetasjon og høye snøhauger
- * Bedre vedlikehold av veier/gater
- * Bedre vedlikehold av vei-/gatebelysning
- * Uvøren sykling

Fartsbegrensninger som skjer ved skilting om tillatt km-hastighet, ved opphøyde, merkede gangfelt og fartshumper og likeså ved trafikkøyer/rundkjøring – er alt sammen gode trafikksikkerhetstiltak. I tillegg ville det være ønskelig med oftere oppfølging med trafikk kontroll, som kommunen bør ta opp vedkommende etat.

Bedring av siktforholdene langs veier og i veikryss ved å fjerne vegetasjon og høye snøhauger ønskes prioritert høyere, både sentralt og ute i bygda. Som et eksempel på behov for bedringstiltak kan nevnes

veien fra krysset Høgskoleveien/Kajaveien til krysset Kajaveien/Skogveien. Hekken på deler av høyre side av veien henger ut i veien og hindrer møtende biler. Problemet vil forsterkes vinterstid, både for snøbrøyting og ved ytterligere trang vei. Eldrerådet står fast på tidligere forslag om bedre vedlikehold av asfaltveiene i boligområdene. Det duger ikke med "klattvise påfyll" i de etter hvert forekommende "vasshøl". Etter noen dager er det like ille. "Påfyllet" er ofte også dårlig planert, det forkommer opphøyde, skarpe kanter, som det i tussmørket er lett å snuble i, særlig for eldre ustøe mennesker. Når det gjelder Ås Sentrum, kan det være grunn til å minne om kravet til universell utforming, som tilsier et bedre tilsyn med betong-/steinheller både på offentlige plasser og i tilknytning til forretningene.

Forholdene blir ikke bedre når en samtidig opplever dårlig vedlikehold av vei/gatebelysning. Et spesielt eksempel på et trafikkfarlig punkt hvor det er satt opp en lysmast, men som er innhyllt i vegetasjon som "lysslukker", kan nevnes nedkjøringa fra brua over rv. 152 og ned til Rådhusplassen, en gangvei/sykelsti som samtidig får kryssing med sykler i full fart på gangvei/sykelsti fra UMB ved bunnen av bakken.

Ved Eldrerådets forrige uttalelse ble det pekt på at krysset rv. 152/Skogveien er svært uoversiktlig og farlig pga. en meget beferdet sykkelsti langs rv. 152 som krysser Skogveien. Dessuten er det en støyskjerm som hindrer sikten. Dette problemet blir ikke mindre ved dårlig snørydding i krysset. Ved en framtidig utbygging, ifølge Kommuneplanens arealdel 2002-2012, på Søråsjordet mellom nåværende Skolevei og mot vest på høyde med Skogveien, og eventuell forlengelse av Skogveien sørover, vil dette krysset bli ytterligere forverret uten en rundkjøring. Med økende trafikk fra Kajaområdet er det nå mange bilister som skal østover på rv. 152, som først heller reiser vestover og så snur tilbake omkring rundkjøringa ved Meierikrysset.

Til slutt kan nevnes et forhold som bør ha et stort forbedringspotensiale når det gjelder å bedre trafikksikkerheten, spesielt for eldre. Det gjelder den tiltakende uvørne sykling, med stor fart, blant annet over gangfelt uten å gå av sykkelen, manglende varsling med bjelle ved forbikjøring bakfra osv. Dette er problemer som vedkommende kommunale etat bør ta opp med politiet, skolemyndighetene og spesielt studentene ved UMB for bedring av oppdragelsen av dem det gjelder.

Konklusjon: Eldrerådet er generelt sett godt fornøyd med trafikksikkerhetstiltak som er gjort, og med ovenstående merknader tiltredes rådmannens innstilling i saken.

Innstilling:

Revidert tiltaksplan av 05.10.2006 vedtas.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunesyret

Behandlingsrekkefølge:

HTM

Formannskapet

Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt: Ingen

Vedlegg som ligger i saksmappen: Ingen

Utskrift av saken sendes til:

Ås Eldreråd

K.råd for funksjonshemmede

Kommuneingeniøren

FAU ved samtlige skoler

Statens vegvesen

Teknisk sjef

SAKSUTREDNING:

Gjeldende tiltaksplan for trafikksikkerhet ble vedtatt av kommunestyret den 1. desember 2004. Tiltaksplanen revideres normalt hvert annet år. Vedtatt tiltaksplan for trafikksikkerhet er en forutsetning for å kunne få statlige tilskuddsmidler (Aksjon skolevei midler) til delfinansiering av de prioriterte trafikksikkerhetstiltakene.

Tilskudd gis til sikring av skoleveier og andre fysiske trafikksikkerhetstiltak i barns nærmiljø. Det gis i prinsippet kun tilskudd til tiltak på eller i forbindelse med fylkes- og kommunale veier. Tiltak i forbindelse med riks- og europaveier kan ikke finansieres gjennom denne ordningen. Imidlertid kan kommunen komme med innspill om trafikksikkerhetstiltak på riks- og europaveiene.

Følgende trafikksikkerhetstiltak er mest aktuelle:

- fartshumper/opphøyde gangfelt *
- trafikkøyer ved gangfelt
- korte gang- og sykkelveier/fortau
- mindre kryssutbedringer
- snuplasser
- gjerder/trafikksperrer
- frisiktutbedringer
- veilys
- andre tiltak som fremmer trafikksikkerheten.

*HTM vedtok i møte den 14. februar 2002, sak 9/02 at anleggelse av fartshumper på de kommunale veiene fastsettes administrativt såfremt 3 eller flere av følgende kriterier innfris:

- veien er en skolevei
- veien er spesielt utsatt for uhell/ulykker
- fartsnivået er betydelig høyere, 10 km/t, enn fastsatt fartsgrense
- området er belastet med gjennomgangstrafikk, eller stor trafikk
- for å dempe hastigheten i kryss eller andre uoversiktlige punkter som anses å være trafikkfarlige
- rettstrekninger er lengre enn 150m
- veien er uten gangvei/fortau.

Midlene vil i prinsippet bli prioritert til mindre tiltak begrenset oppad til kr. 400.000,- pr. prosjekt pr. år. Den kommunale egenandelen er på minimum på 20 % av tiltakskostnaden. For veilys er den kommunale egenandelen på 50 %.

Tiltakene forutsettes gjennomført i kommunal regi på kommunale veier. For gjennomføring av tiltak på fylkesveier avtales dette nærmere med vegvesenet.

I brev datert den 29. juni 2006 fra kommuneingeniøren ble alle skoler og barnehager invitert til å komme med forslag til tiltak for å fremme trafikksikkerheten i kommunen. Det ble også annonsert på kommunen sine internettsider, hvor beboerne ble bedt om å komme med innspill til trafikksikkerhetsfremmende tiltak. På bakgrunn av dette har vi mottatt følgende innspill:

Avsender:	Innspill:	Merknader:
Svend Kvarme Thor Ivar Gangnæs	Nedsatt hastighet til 50 km/t på Nyveien.	Fastsettes administrativt.
FAU Brønnerud skole	<p>Flytte kryssningspunkt ved Shell Korsegården.</p> <p>Redusere hastigheten til 30 km/t på riksvei 152 forbi skolen i skoletiden.</p> <p>Oppmerking for gangfelt/ kryssningspunkt med lys og reduisering av hastigheten til 50/60 km/t på riksvei 152 på strekningen Nyveien-Fjøser.</p> <p>Utbedring av Meierikrysset.</p> <p>Utbedring av hovedinnkjøringen til UMB fra riksvei 152.</p> <p>Utbedring av gang- og sykkelvei fra Meierikrysset til IHA (husdyrfag).</p> <p>Oppmerking for gangfelt ved krysset Osloveien/riksvei 152.</p> <p>Sette ned hastigheten på 50 km/t til 30 km/t langs hele strekningen på Gamle Mossevei.</p> <p>Fartshump på riksvei 152 ved kryssningspunktet Kvestadveien/Gamle Mossevei.</p> <p>50 km/t på Nyveien og Børsumveien.</p> <p>50 km/t på Kongeveien (fylkesvei).</p>	<p>Oversendes Statens vegvesen.</p> <p>Oversendes Statens vegvesen.</p> <p>Oversendes Statens vegvesen.</p> <p>Oversendes Statens vegvesen</p> <p>Oversendes Statens vegvesen.</p> <p>Tas opp med Statens vegvesen og UMB.</p> <p>Oversendes Statens vegvesen.</p> <p>Fastsettes administrativt</p> <p>Oversendes Statens vegvesen.</p> <p>Fastsettes administrativt</p> <p>Oversendes Statens vegvesen.</p>
Sollia borettslag	Vegbelysning langs Hogstvetveien på strekningen jernbaneundergangen-Solliveien.	Tas med som tiltak.
Sjøskogen Vel	Oppmerking for gangfelt på gang- og sykkelveien langs Sjøskogen i krysset med Nordskogenveien/Rørmyrveien/Sjøskogenfarete.	Fastsettes administrativt.
Tanja Elin Aamo	2 stk. veibommer på Rustadflata.	Tas med som tiltak.
Harry Petterson	Fortau langs Bjørkeveien på strekningen Furuveien-Briskeveien.	Bygge fortau og utbedre veien på strekningen.

Avsender:	Innspill:	Merknader:
Stian Moe	Div. forslag til utbedring av gangfeltet fra Parallellen over Kroerveien: - Undergang - Enkelt lyskryss - Flere fartshumper på Kroerveien - Bedre skilting	Tas opp med Statens vegvesen. Ikke realistisk med undergang. Vurdere evt. lyskryss.
Egil Ørbeck	Gang- og sykkelvei langs riksvei 152 fra Sentralkrysset til Nyborgveien. Bedre leskur ved E6 ved Korsegården. Rundkjøring krysset riksvei 152/Idrettsveien. Gangfelt over Kroerveien fra Parallellen til Rustad skole utbedres.	Godkjent reg.plan foreligger. Tas opp med Statens vegvesen. Arbeidet igangsettes i høst. Vurdere trafikklys.
Dyster-Eldor Velforening Kristin Lone FAU-Brønnerud Dysterlia Vel Bjørn Wassum Line Monica Grønvold Nerlia Sameie	Fartshumper på div steder i kommunen.	På bakgrunn av ovennevnte vedtak i HTM, har vi valgt å samle alle innspillene som omfatter fartshumper som ett generelt tiltak.

Forslag til revidert tiltaksplan av 05.10.2006:

Kommunale veier

Prioritet	Tiltak	Komm. midler (kr.)	Forventet tilskudds- midler (kr.)	Totale kostnader (kr.)
01	Fortau langs østsiden av Brekkeveien på strekningen Bjørkeveien-Eikeveien	96 000	384 000	480 000
02	Fortau langs Bjørkeveien på strekningen Furuveien-Briskeveien	40 000	160 000	200 000
03	2 stk. veibommer på Rustadflata	6 000	24 000	30 000
04	Fartshumper på aktuelle veistreknings	28 000	112 000	140 000
05	Fortau i Moerveien Frisikt må sikres i krysset mellom hotellet og brannstasjonen ved at hekken fjernes eller trekkes tilbake	70 000	280 000	350 000
06	Parkering forbudt-skilt v/Brønnerud skole	2 000	8 000	10 000
07	Stenge veien til Ås ungdomsskole for gjennomkjøring (veibom)	4 000	16 000	20 000
08	Trafikkøy i krysset	4 000	16 000	20 000

	Solfallsveien/Liaveien			
09	Av-og påstigningsrampe v/Brønnerud skole	14 000	56 000	70 000
10	Tilrettelegge for sykkelvei Abberud – Vestby grense	16 000	64 000	80 000
11	Veilys langs Brønnerudveien til Brønnerud skole	30 000	120 000	150 000
12	Veilys langs skolesti Hesteskoen til Nordbyskolene	90 000	360 000	450 000
13	Rundkjøring i krysset Sjøskogenveien/Nordskogenveien	200 000	800 000	1 000 000
14	Gang- og sykkelvei langs Søråsveien inkl. veilys	160 000	640 000	800 000
15	Gang-og sykkelvei - Gml.Mossevei m/fartshumper	300 000	1 200 000	1 500 000
16	Parkeringsplass ved Verkenbakken i Gamle Kongevei	10 000	40 000	50 000
17	Videreføring av gang-og sykkelvei i Emily Kirkerudsvei	180 000	720 000	900 000
18	Gang- og sykkelvei langs Myhrerveien fra krysset mot Gultvedt gård til riksvei 152 (Drøbaksveien)	120 000	480 000	600 000

Prioritet	Tiltak	Komm. midler (kr.)	Forventet tilskudds- midler (kr.)	Totale kostnader (kr.)
19	Utvidelse av Kvestadveien	120 000	480 000	600 000
20	Gang- og sykkelvei langs Børsumveien inkl. veilys	1 140 000	4 560 000	5 700 000
	Sum totalt	2 630 000	10 520 000	13 150 000

Fylkesveier

Prioritet	Tiltak	Beregnet kostnad 1000 kr
01	Veibelysning langs Hogstvetveien på strekningen jernbaneundergangen- Solliveien	100
02	Sette ned hastigheten til 50 km/t på Kongeveien	20
03	Det opphøyde gangfeltet over Kroerveien fra Parallellen øst for Drottveien sikres bedre ved: Frisiktsone etableres langs sørsida av Kroerveien på begge sider av gangfeltet ved at hekker og gjerder fjernes eller trekkes tilbake. Det anlegges rumlefelt på begge sider av gangfeltet. Lysforholdene bedres. Skiltinga bedres. Enkelt lyskryss	50

04	Opphøyd gangfelt i Kongeveien ved Utveien og Høgskoleveien	12
05	Gangfelt Kjærnesveien ved Kjønebakken	10
06	Markering av gangfelt i x Fagerliveien-Kroerveien	15
07	Veilys langs Hogstvetveien - undergang NSB til S.Moer	60
08	Gangfelt og veilys i X mellom Askehaugveien og Kongeveien	20
09	Gang-og sykkelvei ved Furumoen inkl.busslomme	705
10	Gang-og sykkelvei langs Kjærnesveien	3 300
11	Gang-og sykkelvei fra Furumoen til Revhaugkrysset	900
12	Gang-og sykkelvei Meierikrysset – Syverudveien	560
13	Gang-og sykkelvei Egget-Melby inkl.fartshumper	1 735
14	Rundkjøring i Rustadporten og av-/påstigningsplass i Kroerveien	500
15	Venstresvingfelt på Kongeveien ved Bølstad gjenbruksstasjon	500
16	Gang-og sykkelvei langs Sundbyveien	3 400
17	Endring/utbedring av Norderåstoppen	2 000
18	Gang-og sykkelvei fra x med Syverudveien til Egget	4 000
19	Veirekkverk langs fortau gjennom Sporretfeltet	180
20	Gang- og sykkelvei fra Bestefars vei, langs Kroerveien, til krysset med Solfallsveien	150

Prioritet	Tiltak	Beregnet kostnad 1000 kr
21	Ny Bølstad bru	2 000
22	Legge Hogstvetbekken i nytt elveleie ved behov	850
	Til sammen	21 067

Riksveier

Prioritet	Tiltak
01	Ny rv 152 Holstad - Ås sentrum
02	50 km/t på rv 154 – Nordbyveien
03	Gang-og sykkelvei/fortau langs Holstadveien fra Sentrakrysset til Nyborgveien
04	Redusere hastigheten til 30 km/t på riksvei 152 forbi Brønnerud skole i skoletiden
05	Forbedre veilys i gangfelt på rv 152 ved Åsgård skole og i kryss med Idrettsveien
06	Gangveisluse ved Meierikrysset; rv 152
07	Gangfelt til busslomme ved NLH på sørsiden av Rv 152
08	Gangveisluse ved Fougnerbakken; rv 152
09	Utbedring av hovedinnkjøringen til UMB fra riksvei 152
10	Flytte kryssningspunkt ved Shellstasjonen Korsegården
11	Utbedre gang-og sykkelveien fra Meierikrysset til IHA (husdyrfag)
12	Opphøyd gangfelt på riksvei 152 ved kryssningspunktet Kvestadveien/Gamle Mossevei
13	Fartsgrense 50 km/t på riksvei 152 på strekningen Nyveien-Fjøser. Pluss markering av gangfelt
14	Opphøyd gangfelt rv152-Holstadveien

15	Fartsgrense på 40 km/t i Sundbyveien
16	Opphøyd gangfelt på rv 154 ved Bamsebu
17	Opphøyde gangfelt ved Aud Max og Samfunnsveien
18	Diverse tiltak i x rv 154 og Nygårdsveien
19	Venstresving på rv 156 - Mosseveien i x med Toveien
20	Utkjørselsanering rv 156 - Mosseveien, ved Nedre Bekk
21	Veirekkverk langs fortau i Sentralveien; rv 152
22	Merke gangfelt i krysset riksvei 152/Osloveien
23	Venstresvingfelt på rv 152 i x med Osloveien
24	Venstresvingfelt på rv 154 i x med Grenseveien
25	Markering av gangfelt på rv 154 ved Tamburbakken
26	Parkeringsplass ved Askehaugkrysset; rv 156
27	Tilrettelegge for gang-og sykkelvei langs Gml Mossevei fra Ringnes til Oslo grense
28	Lysregulering av gangfelt ved Bamsebu, rv 154
29	Stenge utkjøringen fra Solbergveien til rv 154
30	Gang-og sykkelvei langs rv 154 fra Tamburbakken til Ski grense
31	Forbedre leskur i busslomme ved E6 Korsegården
32	Gangveiundergang i Meierikrysset; rv 152
33	Søndre Tverrvei

Utv.sak nr 74/06

TILTAKSPLAN FOR IDRETT, NÆRMILJØ OG FRILUFTSLIV FOR 2007-2010

Saksbehandler: Gunnar Larsen

Arkivnr: D11

Saknr.: 06/2325

Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Hovedutvalg for teknikk og miljø	90/06	19.10.2006
Ås Eldreråd	15/06	17.10.2006
K.råd for funksjonshemmede	8/06	17.10.2006
Formannskapet	70/06	01.11.2006
Formannskapet	79/06	29.11.2006
Kommunestyret	74/06	13.12.2006

Formannskapets innstilling 29.11.2006:

Tiltaksplan for idrett, nærmiljø og friluftsliv for perioden 2007-2010 datert 06.10.2006 godkjennes med følgende endringer:

1. Innstillingen fra kommunalt råd for funksjonshemmede utredes nærmere før neste rullering av tiltaksplanen.
2. Midlene bevilget til ballbinge ved Nordbytn ungdomsskole overføres til Rustad skole for bygging i 2007.
3. Prosjektene Nordbytn ungdomsskole, ballbinge og Ås ungdomsskole, ballbinge utsettes til 2008. Plassering av disse ballbingene utredes i 2007.
4. Overbygg på skytebanen tas inn.
5. Treningshall i Ås tas inn igjen. Følgende tilføyes avtalens pkt. 9: Etter avtalens utløp overtar Ås kommune hallen for egen drift og utleie.

Tiltaksplanen ser da slik ut:

1000 kr

IDRETT	Sum	2007			2008			2009			2010		
		S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P
Garderobehus Nordby	3000	500		2000	500								
O-kart Kroer	180	60		120									
Kroer Skibakke	200	70	80	50									
Treningshall Ås stadion	6250	2000	4250										
Klatrevegg, buldrom i GG-hallen	2500	700		1800									
Styrkerom, GG-hallen	4000	1200		2800									
Ås Turn, oppbevaring av utstyr	100					100							
Svømmehall Ås					Beløp	ukjent							

1000 kr

NÆRMILJØ	Sum	2007			2008			2009			2010		
Tiltak		S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P
Nordbytun U-skole, ballbinge	400*				200	200							
Sandvolleybane, Torderud	80	40		80									
Rustad skole, ballbinge*	400	200	200										
Tak over skytebane	220	70	40	110									
Ås U-skole, ballbinge	400				200	200							
Isanlegg Ås sentrum	600							300	300				

* Kommunale midler avsatt i 2005. Forutsettes overført til 2007. Tilsagn om spillemidler på inntil kr 200 000 gitt i 2006. Overføres 2007 Midlene er gitt til ballbinge ved Nordbytun ungdomsskole, men forutsettes overført til Rustad skole.

Innstillingen fra kommunalt råd for funksjonshemmede utredes nærmere før neste rullering av tiltaksplanen.

1000 kr

FRILUFTSLIV	Sum	2007			2008			2009			2010		
Tiltak		S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P
Utbedre tursti med lys fra Tamburbakken til Ski grense	75		75										
Infotavler, skilting	160		40			40			40			40	
Tilrettelegging stier	400	50	50		50	50		50	50		50	50	

Saken ble lagt frem for ny behandling i formannskapet på bakgrunn av rådmannens notat av 21.11.06, jf. lnr. 17675/06.

Formannskapets behandling 29.11.2006:

Formannskapet drøftet seg frem til fellesforslag tilsvarende rådmannens forslag i notat av 21.11.06.

Johan Alnes (A) fremmet forslag om følgende tillegg til avtalens pkt. 9:
Etter avtalens utløp overtar Ås kommune hallen for egen drift og utleie.

Votering: Fellesforslaget med Ap's tillegg, ble enstemmig tiltrådt.

Behandling i Formannskapet 01.11.2006:

Johan Alnes (A) fremmet følgende alternative forslag til hovedutvalgets innstilling:

1. Innstillingen fra kommunalt råd for funksjonshemmede utredes nærmere før neste rullering av tiltaksplanen.
2. Bygging av ballbinge ved Nordbytun ungdomsskole realiseres, i samsvar med tidligere kommunestyrevedtak, i 2007.
3. Overbygg på skytebanen tas inn.

Pål Vedeld (SV) fremmet følgende endringsforslag til hovedutvalgets innstilling:
Treningshall i Ås utsettes til man har avklart økonomiske og legale forhold knyttet til treningshallens opprettelse og drift.

Votering:

SV's forslag ble enstemmig tiltrådt.

Hovedutvalgets innstilling ble tiltrådt 5-4 (3A, Sp) ved alternativ votering mot Ap's forslag.

Vedtak i Formannskapet 01.11.2006:

Tiltaksplan for idrett, nærmiljø og friluftsliv for perioden 2007-2010 datert 06.10.2006 godkjennes med følgende endringer:

1. Innstillingen fra kommunalt råd for funksjonshemmede utredes nærmere før neste rullering av tiltaksplanen.
2. Midlene bevilget til ballbinge ved Nordby ungdomsskole overføres til Rustad skole for bygging i 2007.
3. Prosjektene Nordbytn ungdomsskole, ballbinge og Ås ungdomsskole, ballbinge utsettes til 2008. Plassering av disse ballbingene utredes i 2007.
4. Overbygg på skytebanen tas inn.
5. Treningshall i Ås utsettes til man har avklart økonomiske og legale forhold knyttet til treningshallens opprettelse og drift.

Tiltaksplanen ser da slik ut:

1000 kr

IDRETT	Sum	2007			2008			2009			2010		
Tiltak		S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P
Garderobehus Nordby	3000	500		2000	500								
Klatrevegg, buldrom i GG-hallen	2500	700		1800									
Styrkerom, GG-hallen	4000	1200		2800									
Ås Turn, oppbevaring av utstyr	100					100							
Svømmehall Ås					Beløp	ukjent							

1000 kr

NÆRMILJØ	Sum	2007			2008			2009			2010		
Tiltak		S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P
Nordbytn U-skole, ballbinge	400*				200	200							
Sandvolleybane, Torderud	80	40		80									
Rustad skole, ballbinge*	400	200	200										
Tak over skytebane	220	70	40	110									
Ås U-skole, ballbinge	400				200	200							
Isanlegg Ås sentrum	600							300	300				

* Kommunale midler avsatt i 2005. Forutsettes overført til 2007. Tilsagn om spillemidler på inntil kr 200 000 gitt i 2006. Overføres 2007 Midlene er gitt til ballbinge ved Nordbytn ungdomsskole, men forutsettes overført til Rustad skole.

Innstillingen fra kommunalt råd for funksjonshemmede utredes nærmere før neste rullering av tiltaksplanen.

1000 kr

FRILUFTSLIV	Sum	2007			2008			2009			2010		
Tiltak		S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P
O-kart Kroer	180	60		120									
Utbedre tursti med lys fra Tamburbakken til Ski grense	75		75										
Infotavler, skilting	160		40			40			40			40	
Tilrettelegging stier	400	50	50		50	50		50	50		50	50	

Behandling i Hovedutvalg for teknikk og miljø 19.10.2006:

Arne Hillestad (FrP) fremmet følgende forslag:

Innstillingen fra råd for funksjonshemmede bearbejdes av administrasjonen med tanke på gjennomføring.

Ingunn Taksdal (SV) fremmet følgende forslag :

Treningshall på stadion går ut.

Overbygg på skytebanen tas inn.

HTM ber om at innstillingen fra kommunalt råd for funksjonshemmede utredes nærmere før neste rullering av tiltaksplanen.

Nils Marås (A) fremmet følgende forslag :

1. Midlene bevilget til ballbinge ved Nordby ungdomsskole overføres til Rustad skole for bygging i 2007.
2. Prosjektene Nordbytn ungdomsskole, ballbinge og Ås ungdomsskole, ballbinge utsettes til 2008. Plassering av disse ballbingene utredes i 2007.

Votering:

Arne Hillestads forslag om at innstillingen fra råd for funksjonshemmede skulle bearbejdes av administrasjonen med tanke på gjennomføring fikk 1 stemme (FRP) og falt.

Ingunn Taksdal's forslag om at innstillingen fra kommunalt råd for funksjonshemmede utredes nærmere før neste rullering av tiltaksplanen ble enstemmig vedtatt.

Nils Marås's forslag om ballbinger ble enstemmig vedtatt.

Ingunn Taksdal's forslag om skytebanen ble vedtatt mot 1 stemme (H).

Ingunn Taksdal's forslag om treningshallen fikk 2 stemmer (SV) og falt

Innstillingen ble enstemmig vedtatt med ovenfornevnte endringer

Vedtak i Hovedutvalg for teknikk og miljø 19.10.2006:

Tiltaksplan for idrett, nærmiljø og friluftsliv for perioden 2007-2010 datert 06.10.2006 godkjennes med følgende endringer:

1. Innstillingen fra kommunalt råd for funksjonshemmede utredes nærmere før neste rullering av tiltaksplanen.

2. Midlene bevilget til ballbinge ved Nordby ungdomsskole overføres til Rustad skole for bygging i 2007.
3. Prosjektene Nordbytun ungdomsskole, ballbinge og Ås ungdomsskole, ballbinge utsettes til 2008. Plassering av disse ballbingene utredes i 2007.
4. Overbygg på skytebanen tas inn.

Tiltaksplanen ser da slik ut:

1000 kr

IDRETT	Sum	2007			2008			2009			2010		
Tiltak		S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P
Garderobehus Nordby	3000	500		2000	500								
Treningshall **	6250	2000	4250										
Klatrevegg, buldrom i GG-hallen	2500	700		1800									
Styrkerom, GG-hallen	4000	1200		2800									
Ås Turn, oppbevaring av utstyr	100					100							
Svømmehall Ås					Beløp	ukjent							

** Treningshallen skal ikke belaste kommunens økonomi

1000 kr

NÆRMILJØ	Sum	2007			2008			2009			2010		
Tiltak		S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P
Nordbytun U-skole, ballbinge	400*				200	200							
Sandvolleybane, Torderud	80	40		80									
Rustad skole, ballbinge*	400	200	200										
Tak over skytebane	220	70	40	110									
Ås U-skole, ballbinge	400				200	200							
Isanlegg Ås sentrum	600							300	300				

* Kommunale midler avsatt i 2005. Forutsettes overført til 2007. Tilsagn om spillemidler på inntil kr 200 000 gitt i 2006. Overføres 2007 Midlene er gitt til ballbinge ved Nordbytun ungdomsskole, men forutsettes overført til Rustad skole.

Innstillingen fra kommunalt råd for funksjonshemmede utredes nærmere før neste rullering av tiltaksplanen.

1000 kr

FRILUFTSLIV	Sum	2007			2008			2009			2010		
Tiltak		S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P
O-kart Kroer	180	60		120									
Utbedre tursti med lys fra Tamburbakken til Ski grense	75		75										
Infotavler, skilting	160		40			40			40			40	
Tilrettelegging stier	400	50	50		50	50		50	50		50	50	

Behandling i K.råd for funksjonshemmede 17.10.2006:

Rådet drøftet seg frem til fellesforslag, jf. rådets uttalelse.

Votering: Fellesforslaget ble enstemmig tiltrådt.

Vedtak i K.råd for funksjonshemmede 17.10.2006:

Tiltaksplan for idrett, nærmiljø og friluftsliv for perioden 2007-2010 datert 06.10.2006 tiltres med følgende endringer under "Friluftsliv" med prioritet etter "O-kart Kroer":

1. Utbedre/tilrettelegge turstiene for bevegelsehemmede på Breivoll, Årungen, Askjumskogen og Eldorveien til Trampen.
2. Kommunen bør utarbeide en plan for tilrettelegging for bevegelsehemmede i nærområdene.
3. Badeplassen på Breivoll oppgraderes.

Kommunalt råd for funksjonshemmede påpeker at det er et behov for et permanent varmtvannsbasseng.

Ås eldreråds behandling 17.10.2006:

Eldrerådets forslag til uttalelse: Tilsvare eldrerådets uttalelse.

Votering: Eldrerådets uttalelse ble enstemmig vedtatt.

Ås Eldreråds uttalelse 17.10.2006:

Eldrerådet har konsentrert sin uttalelse om nærmiljø og friluftsliv, og det som vedrører eldre personer, og andre som kanskje lider av fysiske funksjonshemninger.

Når det gjelder nærmiljøet, består det av mye mer enn ballbinger, sandvolleybaner og isanlegg.

For de eldre vil barn og ungdoms bruk av ballbinger ofte medføre støyproblemer, og ballbingene bør derfor ikke plasseres nærmere til omliggende boligområder enn forskriftene anbefaler. Den nye ballbingen ved Åsgård – som er av typen "miljøbinge" og som er både penere og ikke så støyende som tidligere "trekasser" – er et framskritt.

Isanlegg (kunstisbane) i Ås Sentrum kan være et positivt miljøinnslag for barn- og ungdomsaktivitet. En bør imidlertid også her være oppmerksom på støyproblematikken for beboere i nærområdet. Når det gjelder is/isbaner, kan det, sett ut fra eldres og funksjonshemmedes interesser, være viktig å påpeke kommunens og forretningsstandens forpliktelser om sandstrøing av islagte og glatte gater og veier for å hindre uhell, og at disse tiltakene bør ofres stor omtanke. Dette er tiltak som kommer under begrepet universell utforming og som kommunen bør etterkomme.

Et miljøtiltak som også er ønskelig, er "ventebuer" ved bussholdeplasser som ennå ikke er utstyrt med slike. I påvente av dette vil det være positivt for eldre mennesker med en benk mens en venter på bussen.

Når det gjelder friluftstiltak, synes forslagene fornuftige.

Ellers vises det til Eldrepolitisk handlingsprogram for Ås kommune, vedtatt 20. september 2005, hvor det blant annet står: "Trygge nærmiljøer og friluftsområder er viktige for eldres aktivitetsmuligheter, helse og fysiske omsorg. --- Ved behandling av utbyggingsplaner og godkjenning av reguleringsplaner må det derfor tas spesielt hensyn til eldres tilgjengelighet og trygghet i nærmiljøet og i friluftsområder."

Nordby													
Treningshall **	6250	2000	4250										
Klatrevegg, buldrom i GG-hallen	2500	700		1800									
Styrkerom, GG-hallen	4000	1200		2800									
Ås Turn, oppbevaring av utstyr	100					100							
Svømmehall Ås					Beløp	ukjent							

** Treningshallen skal ikke belaste kommunens økonomi

1000 kr

NÆRMILJØ	Sum	2007			2008			2009			2010		
Tiltak		S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P
Nordbytun U-skole, ballbinge	400*	200	200										
Sandvolleybane, Torderud	80	40		80									
Rustad skole, ballbinge	400	200	200										
Ås U-skole, ballbinge	400				200	200							
Isanlegg Ås sentrum	600							300	300				

* Kommunale midler avsatt i 2005. Forutsettes overført til 2007. Tilsagn om spillemidler på inntil kr 200 000 gitt i 2006. Overføres 2007

1000 kr

FRILUFTSLIV	Sum	2007			2008			2009			2010		
Tiltak		S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P
O-kart Kroer	180	60		120									
Utbedre tursti med lys fra Tamburbakken til Ski grense	75		75										
Infotavler, skilting	160		40			40			40			40	
Tilrettelegging stier	400	50	50		50	50		50	50		50	50	

Utv.sak nr 75/06

EIENDOMSSKATT PÅ VERK OG BRUK - VALG AV TAKSTNEMNDER M.M.

Saksbehandler: Mikal Johansen

Arkivnr: 232

Saknr.: 06/2794

Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Formannskapet	82/06	29.11.2006
Kommunestyret	75/06	13.12.2006

Rådmannens innstilling/videresendt fra formannskapet:

- 1) Til takstnemnd velges.....
- 2) Til overtakstnemnd velges....
- 3) Økonomiavdelingen tillegges oppgavene som eiendomsskattekontor.

Formannskapets behandling 29.11.2006:

Saken ble fremlagt som tilleggssak i møtet.

Formannskapet ba om å få en nærmere orientering før kommunestyrets behandling om hva verk og bruk innbefatter.

Det ble ikke votert. Saken behandles i kommunestyret ut fra rådmannens innstilling.

Formannskapet videresendte rådmannens innstilling til kommunestyret:

Rådmannens innstilling:

- 1) Til takstnemnd velges.....
- 2) Til overtakstnemnd velges....
- 3) Økonomiavdelingen tillegges oppgavene som eiendomsskattekontor

Avgjørelsesmyndighet: Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge: Formannskapet
Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt: ingen

Vedlegg som ligger i saksmappen: ingen

Utskrift av saken sendes til:

Økonomisjef

Revisor

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

I foreløpig versjon av handlingsprogram og økonomiplan er det lagt til grunn at eiendomsskatt på verk og bruk blir innført fra 2007. I notat av 27.11.06 skriver rådmannen at dersom dette forslaget blir fulgt opp, vil nødvendige vedtaksdokumenter bli framskaffet til møte i

formannskapet 29.11.06. For at eiendomsskatten skal ha virkning for 2007, må det treffes vedtak i forbindelse med kommunestyrets behandling av handlingsprogram og økonomiplan i neste måned.

Følgende punkt bør innarbeides som et nytt punkt 2 f) i saken som gjelder handlingsprogram med økonomiplan 2007-2010 og budsjett 2007:

2f) Det skrives ut eiendomsskatt på verk og bruk i Ås kommune fra og med skatteåret 2007 med 2 promille av takstverdien.

For å få i gang og gjennomført kommunestyrets vedtak, er det nødvendig å opprette de organer som eiendomsskatteoven fastsetter.

Nemnder m.m

Nemnder

Lov om eiendomsskatt til kommunene av 06.06.1975 nr. 29 er ennå ikke fullt ut trådt i kraft. Blant annet fastsetter eiendomsskatteovens § 33 at enkelte av bestemmelsene i den tidligere byskatteoven av 1911 skal gjelde med hensyn til behandling av eiendomstakseringen.

Til å forestå verdsettingen skal det velges en takstnemnd. Nemnda skal ha minst tre medlemmer og det skal velges leder og nestleder. Det bør samtidig velges varamedlemmer.

Både skatteyter og kommunen kan klage over takstnemndas verdsetting. Til klageorgan skal det velges en overtakstnemnd med dobbelt så mange medlemmer som takstnemnda. Det skal velges leder og nestleder. Det bør og velges varamedlemmer til overtakstnemnda.

I og med at formannskapet i loven er tillagt klagerett på vegne av kommunen, bør ingen av formannskapetets medlemmer velges til taksnemndene.

Eiendomsskattekontor

Utskriving og innfordring av eiendomsskatten skal foretas av eiendomsskattekontoret, jf eiendomsskatteovens § 14. Kommunen kan opprette et eget kontor for denne oppgaven eller legge funksjonen til et eksisterende kontor.

Vurdering:

Nemnder

Av ressurshensyn bør det velges en takstnemnd på tre medlemmer med varamedlemmer og en overtakstnemnd med seks medlemmer med varamedlemmer.

Eiendomsskattekontor

Av ressurshensyn bør oppgavene til eiendomsskattekontoret legges til en eksisterende administrativ enhet. Funksjonen bør legges til nåværende økonomiavdeling.

Konklusjon:

Rådmannen vil tilrå at det velges en takstnemnd på tre medlemmer og en overtakstnemnd på seks medlemmer samt at økonomiavdelingen utfører oppgavene som eiendomsskattekontor.

Utv.sak nr 76/06

**SØKNAD OM MIDLERTIDIG FRITAK FRA POLITISKE VERV
- NINA RAMBERG (A)**

Saksbehandler: Vibeke Berggård	Arkivnr: 033 &16	Saknr.: 06/2594
Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Formannskapet	74/06	15.11.2006
Kommunestyret	76/06	13.12.2006

Formannskapets innstilling 15.11.2006:

1. Nina Ramberg (A) fritas midlertidig fra sine politiske verv i kommunestyre, formannskap, Hovedutvalg for oppvekst og kultur, Hovedutvalg for teknikk og miljø, og representantskapet for AL Liahøy. Fritaket gjelder fra vedtaksdato til og med 01.07.06.
2. Følgende velges som midlertidige vararepresentanter til:
  - formannskapet: Opprykk – ny 5. vara:
  - Hovedutvalg for oppvekst og kultur: Opprykk – ny 4. vara:
  - Hovedutvalg for teknikk og miljø: Opprykk – ny 5. vara:
  - representantskapet for AL Liahøy: Opprykk – ny 4. vara:
3. Som konsekvens av fritaket:
  - rykker Oddvar Kolstad (A) inn som midlertidig fast medlem av kommunestyret.
  - rykker Joar Solberg (A) inn som midlertidig fast medlem av Hovedutvalg for teknikk og miljø.

Formannskapets behandling 15.11.2006:

Votering: Ordførers innstilling ble enstemmig tiltrådt.

Ordførerens innstilling: Tilsvare formannskapets innstilling til kommunestyret.

Avgjørelsesmyndighet: Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge: Formannskap, kommunestyre

Vedlegg som følger saken trykt: Oversikt over aktuelle utvalg pr. 07.11.06

Vedlegg som ligger i saksmappen: Søknad datert 16.10.06

Utskrift av saken sendes til:

Nina Ramberg
Oddvar Kolstad
Joar Solberg
Valgte personer
Ref. Hovedutvalg for oppvekst og kultur
Ref. Hovedutvalg for teknikk og miljø
Representantskapet for AL Liahøy
Politisk sekretariat for oppdatering av SRU og internett

SAKSUTREDNING:**Fakta i saken:**

Nina Ramberg (A) søker om midlertidig fritak fra sine kommunale verv til og med 01.07.06. Søknaden begrunnes med at arbeidssituasjonen er krevende både med hensyn til overtid og reiser. Hun startet i ny jobb 01.12.05. Våren 06 hadde hun maksimalt en kveld hjemme i uken og måtte stadig melde avbud til møter. Situasjonen er uholdbar helsemessig og lar seg ikke kombinere med familie.

Nina Ramberg har følgende verv:

Medlem av:	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunestyre • Hovedutvalg for teknikk og miljø (HTM)
Varamedlem av:	<ul style="list-style-type: none"> • Formannskap • Hovedutvalg for oppvekst og kultur (HOK) • Representantskapet for AL Liahøy

Kommunestyret kan etter søknad fritta, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjøtte sine plikter i vervet, jf. kommuneloven § 15 nr. 2.

I følge kommentarutgaven til kommuneloven vil fritaksgrunn i første rekke være at bl.a. søkerens helse eller arbeidsforhold gjør det ekstra byrdefullt å oppfylle de plikter vervet medfører.

Finner kommunestyret at lovlig fritaksgrunn er til stede, må det deretter vurdere om det er rimelig å innvilge søknaden. Her må det tas hensyn til både søkerens og kommunens situasjon.

Opprykk og nyvalg:**Kommunestyret og Hovedutvalg for teknikk og miljø – medlemmer:**

Midlertidig fritak medfører opprykk for den tiden fritaket varer i samsvar med kommuneloven § 16 nr. 1. Dersom søknaden innvilges medfører det følgende opprykk:

- midlertidig fast medlem i kommunestyret: Oddvar Kolstad (A)
- midlertidig fast medlem i hovedutvalg for teknikk og miljø: Joar Solberg (A)

Ledige varaplasser:

Etter opprykk vil det bli ledige varaplasser. Kommunestyret har anledning til å velge midlertidige varamedlemmer til formannskap og øvrige utvalg i samsvar med kommuneloven § 16 nr. 5 som lyder:

Er antallet varamedlemmer eller en gruppes varamedlemmer til formannskapet eller et annet folkevalgt organ valgt av kommunestyret blitt utilstrekkelig, kan kommunestyret selv velge ett eller flere faste eller midlertidige varamedlemmer. Er organet valgt ved forholdsvalg, skal suppleringsvalg skje fra den gruppen som har et utilstrekkelig antall varamedlemmer. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av varamedlemmene til organet eller gruppens varamedlemmer, skal det så langt det er mulig velges nytt varamedlem fra det underrepresenterte kjønn. Myndigheten til å foreta suppleringsvalg til andre organer enn formannskapet eller fylkesutvalget kan delegeres til formannskapet eller fylkesutvalget.

Etter opprykk vil plass nr. 13 i Arbeiderpartiets vararekke til kommunestyret bli stående midlertidig vakant, jf. valgloven § 14-2.

Vurdering med konklusjon og begrunnelse:

Ordfører tilrår at søknad om midlertidig fritak innvilges.

Vedlegg til saksfremlegg i F og K

Oversikt over aktuelle utvalg pr. 07.11.06

Kommunestyret

Medlemmer	Varamedlemmer:
Arbeiderpartiet: Johan Alnes Ordfører Anne Odenmarck Eli Kolstad Kjell Westengen Morten Petterson Nina Ramberg Nils Marås Grazyna Englund Odd Ragnar Jensen Wenche Jahrman	1. Oddvar Kolstad 2. Ivar Ekanger 3. Goran Jorganovic 4. Joar Solberg 5. Else Jorunn Vestby 6. Anne Mari Hojem Borge 7. Rolf Berntsen 8. Åse Dalberg 9. Signe Eriksen 10. John Kleven 11. Terje Eknes 12. Jarle Odland 13. Odd Holseth

Formannskapet (valgstyret)

Medlemmer:	Varamedlemmer:
1. Johan Alnes Ordfører A 2. Anne Odenmarck A 3. Kjell Westengen A	1. Eli Kolstad A 2. Morten Petterson A 3. Nina Ramberg A 4. Odd Ragnar Jensen A 5. Wenche Jahrman A
4. Pål Vedeld SV	1. Ingunn Ramsfjell Taksdal SV 2. Åse Tea Bachke SV 3. Saroj Pal SV
5. Arne Hillestad FrP	1. Stein Johannessen FrP 2. Torill Horgen FrP 3. Lisbeth Sæstad FrP
6. Dag Guttormsen H	1. Egil Ørbeck H 2. Hilde Kristin Eide Marås H 3. Gunnar Kvande-Pettersen H
7. Ellen Syrstad Varaordfører Sp	1. Ola Heir Sp 2. Liv Korslund Sp 3. (midl vakant tom.31.12.06, k-sak 50/06) Sp
8. Jorunn Nakken V	1. Ivar Sæveraas V 2. Nils Marås A 3. Magnus Krogstad Bauer SV
9. Grete Grindal Patil KrF	1. Sigvalde Neerland KrF 2. Grazyna Englund A 3. Frode Gundersen SV

Hovedutvalg for oppvekst og kultur (HOK)

Medlemmer:			Varamedlemmer	
1. Odd Ragnar Jensen	Nestleder	A	1. Ivar Ekanger	A
2. Eli Kolstad	Leder	A	2. Goran Jorganovic	A
			3. Nina Ramberg	A
			4. Rolf Berentsen	A
3. Saroj Pal		SV	1. Anne Wetlesen	SV
4. Frode Gundersen		SV	2. Erling Krogh	SV
			3. Sigrun Borgersen	SV
			4. Magnus Krogstad Bauer	SV
5. Torill Horgen		FrP	1. Else Marie Ek	FrP
			2. Terje Michaelsen	FrP
			3. Jeanette Csuja Varberg	FrP
6. Hilde Kristin Eide Marås		H	1. Christian Hellevang	H
			2. Arne Kaldahl	H
			3. Ulf Oppegård	H
				<i>(k-sak 30/05)</i>
7. Liv Korslund		Sp	1. Einar Eldorhagen	Sp
			2. Gunvor Sandvold	Sp
			3. Ellen Syrstad	Sp
8. Eirik Nordhagen		V	1. Annett Michelsen	V
			2. Åse Sekkelsten	V
			3. Olav Haugdahl	V
9. Jon-Geir Dittmann		KrF	1. Irene Pytte	KrF
			2. Jon Aaeng	KrF
			3. Bjørg Malme	KrF

Hovedutvalg for teknikk og miljø (HTM) (inkl. Det faste utvalg for plansaker, lovpålagt)

Medlemmer:			Varamedlemmer:	
1. Gerd Berntsen		A	1. Joar Solberg	A
2. Nina Ramberg		A	2. John Kleven	A
3. Nils Marås		A	3. Terje Eknes	A
			4. Jarle Odland	A
			5. Ivar Ekanger	A
4. Ingunn Ramsfjell Taksdal	Leder	SV	1. Inger Torild Hågensen	SV
5. Håvard Steinsholt	Nestleder	SV	2. Erland Røsten	SV
			3. Marit Huuse	SV
			4. Graham Dyson	SV
6. Arne Hillestad		FrP	1. Lisbeth Sæstad	FrP
			2. Kristin Hegvik Torgersen	FrP
			3. Stein Erik Lundblad	FrP
7. Egil Ørbeck		H	1. Gunnar Kvande-Pettersen	H
			2. Christian Hellevang	H
			3. Dag Guttormsen	H
8. Ann-Karin Sneis		Sp	1. (midl vakant tom. 31.12.06, k-sak 50/06)	Sp
			2. Odd Rønningen	Sp
			3. Bård Hopland	Sp
9. Ivar Sæveraas		V	1. Grethe Sandvik	KrF
			2. Inger Ekern	V
			3. Jens Aune	KrF

Representantskapet for AL Liahøy

Medlemmer:		Varamedlemmer:	
1. Johan Alnes	A	1. Odd Ragnar Jensen	A
2. Eli Kolstad	A	2. Nina Ramberg	A
3. Magnus Krogstad Bauer	SV	3. Kari Syversen	Sp
4. Gro Haug	H	4. Jan S. Andersen	H